

**Чернівецький навчально-науковий юридичний інститут
Національного університету
«Одеська юридична академія»**

Негласні слідчі (розшукові) дії

*навчально-методичний
посібник*

для першого (бакалаврського) рівня,
галузь знань 08 «Право», спеціальність – 081 «Право»

**Чернівці
2025**

УДК 343.132.8
ББК 67.311.12

Рекомендовано до друку рішенням кафедри загальнотеоретичної юриспруденції та прав людини Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія» (Протокол № 6 від 26 грудня 2024 року)

Рекомендовано до друку Навчально-методичною радою Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія» (Протокол № 6 від 18 лютого 2025 року)

Рецензенти:

Власова Г.П. - доктор юридичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри публічного права Факультету права та міжнародних відносин Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Попович О.В. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри загальнотеоретичної юриспруденції та прав людини Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія»

Шевчук П.В., Каланча І.Г., Цуркан-Сайфуліна Ю.В. **Негласні слідчі (розшукові) дії:** навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня; галузь знань – 08 «Право»; спеціальність – 081 «Право» / Шевчук П.В., Каланча І.Г., Цуркан-Сайфуліна Ю.В. Чернівці, 2025. 85 с.

ББК 67.311.12

© ЧННЮІ НУ «ОЮА», 2025

© Шевчук П.В., Каланча І.Г., Цуркан-Сайфуліна Ю.В., 2025

ЗМІСТ	
ВСТУП	4
СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	13
Тема 1. Загальні положення про негласні слідчі (розшукові) дії.....	13
Тема 2. Негласні слідчі (розшукові) дії, пов'язані з втручанням у приватне спілкування.....	17
Тема 3. Інші види негласних слідчих (розшукових) дій, не пов'язані з втручанням у приватне спілкування.....	22
Тема 4. Правові засади проведення негласних слідчих (розшукових) дій.....	27
Тема 5. Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій.....	31
Тема 6. Засоби, що використовуються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій.....	36
Тема 7. Фіксація ходу та результатів негласних слідчих (розшукових) дій.....	41
Тема 8. Використання відомостей, отриманих у результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій.....	45
ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	49
Тема 1. Загальні положення про негласні слідчі (розшукові) дії.....	49
Тема 2. Негласні слідчі (розшукові) дії, пов'язані з втручанням у приватне спілкування.....	51
Тема 3. Інші види негласних слідчих (розшукових) дій, не пов'язані з втручанням у приватне спілкування.....	53
Тема 4. Правові засади проведення негласних слідчих (розшукових) дій.....	55
Тема 5. Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій.....	57
Тема 6. Засоби, що використовуються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій.....	59
Тема 7. Фіксація ходу та результатів негласних слідчих (розшукових) дій.....	61
Тема 8. Використання відомостей, отриманих у результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій.....	63
ТЕМИ РЕФЕРАТІВ.....	65
ЗАПИТАННЯ, ВИНЕСЕНІ НА ЗАЛІК.....	68
СЛОВНИК ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ.....	71
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	82

ВСТУП

У контексті постійного розвитку суспільства, технологічного прогресу та еволюції злочинності, інститут негласних слідчих (розшукових) дій (НСРД) набуває надзвичайно важливого значення в сучасній системі кримінального судочинства. Він стає невід'ємним та критично необхідним інструментом у боротьбі з організованою злочинністю, тероризмом, корупцією, кіберзлочинністю та іншими тяжкими злочинами, які становлять серйозну загрозу національній безпеці, громадському порядку та правам людини.

Для студента юридичного факультету вивчення дисципліни "Негласні слідчі (розшукові) дії" є не просто академічним обов'язком, а й важливим етапом у формуванні професійних компетенцій. Ця дисципліна відкриває студентам завісу над складною та делікатною сферою кримінального процесу, де переплітаються законність, етика та ефективність боротьби зі злочинністю. Розуміння правових засад, процедур та тактики проведення НСРД дозволяє студентам розвинути критичне мислення, аналітичні навички та вміння працювати з великими обсягами інформації. Крім того, вивчення цієї дисципліни сприяє формуванню у студентів усвідомлення важливості дотримання прав людини та законності в умовах обмеження конституційних прав. Знання про судовий контроль та прокурорський нагляд за проведенням НСРД дозволяє студентам краще розуміти механізми захисту від зловживань та порушень прав у кримінальному процесі.

У практичній роботі юриста знання про НСРД є не просто бажаним, а й часто необхідним. Адвокати, прокурори, судді та слідчі постійно стикаються з питаннями, пов'язаними з проведенням НСРД, їх законністю та допустимістю отриманих доказів. Адвокати використовують ці знання для захисту прав своїх клієнтів, оскаржуючи незаконні дії правоохоронних органів та виявляючи порушення процедур. Прокурори та слідчі застосовують ці знання для ефективного розслідування злочинів, збираючи докази та забезпечуючи законність своїх дій. Судді використовують ці знання для оцінки допустимості доказів, отриманих в результаті НСРД, та для прийняття справедливих рішень. Знання про НСРД також є важливим для юристів, які працюють у сфері кримінального права, оскільки вони повинні розуміти, як ці дії впливають на права та обов'язки їхніх клієнтів.

Цей навчально-методичний посібник є результатом глибокого, всебічного та міждисциплінарного аналізу законодавства, судової практики, наукових досліджень, міжнародних стандартів та практичного досвіду у сфері НСРД. Він має на меті забезпечити формування у читачів комплексного, систематизованого та критичного розуміння правової природи, принципів, методів, тактики та стратегії проведення негласних слідчих дій, а також висвітлити актуальні проблемні аспекти їх застосування в умовах сучасного кримінального процесу, який постійно зазнає змін та адаптації до нових викликів.

У посібнику детально розглядаються теоретичні, практичні, етичні та правові питання, пов'язані з правовим регулюванням НСРД, їх класифікацією,

Навчальне видання

Негласні слідчі (розшукові) дії *навчально-методичний посібник*

Авторський колектив:

Шевчук Павло Васильович

Каланча Інга Георгіївна

Цуркан-Сайфуліна Юлія Василівна

тримання прав і свобод людини. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. №6. С. 232-235. URL: http://lsej.org.ua/6_2020/58.pdf

6. Подобний О. О., Бельський Р. О. Наукова розробленість проблеми ви-користання конфіденційного співробітництва на досудовому слідстві. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. Збірник наукових праць. 2021. Випуск 49. С. 152-155. DOI: <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2021.49.32> URL: <http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc49/34.pdf>

7. Пригунов П.Я., Грінін С.В., Тронько О.В. Візуальне виявлення можливого спостереження співробітниками правоохоронних органів у процесі професійної діяльності : Навч.-практ. посіб. Алерта, 2022. 326 с

8. Скрябін О. М. Проведення негласних слідчих дій: особливості правового регулювання. Південноукраїнський правничий часопис. 2020. № 3. С. 169-173. URL: <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2020/3/32.pdf>

9. Тагієв С.Р. Негласні слідчі (розшукові) дій в умовах війни: окремі тео-ретичні та практичні аспекти (частина II). Аналітично-порівняльне правознавство. № 2. 2023. С. 454-459. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/282311/276498>.

суб'єктивним складом, підставами, порядком, умовами та межами проведення. Особлива увага приділяється аналізу процесуальних документів, що складаються під час проведення НСРД, включаючи клопотання, ухвали, протоколи, звіти, висновки експертів та інші матеріали, які мають вирішальне значення для забезпечення законності, обґрунтованості, пропорційності та ефективності дій правоохоронних органів.

Окремий розділ посібника присвячений поглибленому вивченню видів НСРД, пов'язаних з втручанням у приватне спілкування, таких як аудіо-, відеоконтроль особи, арешт кореспонденції, зняття інформації з електронних комунікаційних мереж та систем, включаючи соціальні мережі, месенджери та інші онлайн-платформи. Розглядаються також інші види НСРД, не пов'язані з втручанням у приватне спілкування, включаючи спостереження, моніторинг банківських рахунків, контроль за вчиненням злочину, використання конфіденційного співробітництва, спеціальні слідчі експерименти, імітування обстановки злочину та інші спеціальні заходи.

Важливим аспектом посібника є ґрунтовний аналіз правових засад проведення НСРД, включаючи співвідношення норм Кримінального процесуального кодексу України, Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», Конституції України, міжнародних договорів та інших нормативно-правових актів. Розглядаються також питання судового контролю та прокурорського нагляду за проведенням НСРД, які є ключовими гарантіями забезпечення прав і свобод людини в умовах обмеження конституційних прав.

Посібник містить детальні практичні рекомендації щодо застосування технічних засобів та спеціальних технічних засобів під час проведення НСРД, а також щодо фіксації ходу та результатів негласних слідчих дій, включаючи аудіо- та відеозапис, фотографування, складання схем та планів. Особлива увага приділяється питанням використання відомостей, отриманих у результаті проведення НСРД, у кримінальному провадженні, включаючи їх допустимість як доказів, порядок їх дослідження в суді, а також захист прав учасників процесу.

Цей посібник є важливим внеском у розвиток теорії та практики застосування НСРД в Україні, сприяючи підвищенню ефективності боротьби зі злочинністю, забезпеченню дотримання прав людини у кримінальному судочинстві, зміцненню правопорядку в суспільстві та формуванню правової культури.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (ФСМП, ФААД, ФПС (КЮ))

Види навантаження	Денна форма год.	Заочна форма год.
Кількість кредитів / год.	3/9	3/9
Усього годин аудиторної роботи, у т. ч.:	32	16
• лекційні заняття, год.	14	10
• практичні заняття, год.	18	6
Усього годин самостійної роботи, у т. ч.:	58	74
• індивідуальні завдання	10	10
• підготовка до аудиторних занять та контрольних заходів, год.	48	64
Залік	+	+

6. Основи детективної та оперативно-розшукової діяльності : навч.-метод. посіб. 2-ге вид., перероб. / Аркуша Л.І., Пожар В.Г. , Стоянов М.М, Шилін Д.В. [Електронне видання] НУ «ОЮА». Одеса : Фенікс. 2023. 97с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/2520>.

7. Основи оперативно-розшукової діяльності в Україні: посіб. / В. В. Аб-роськін, С. В. Албул, С. О. Єгоров, та ін; за заг. ред. В.В. Аброськіна. Одеса : Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2020. 198 с.

8. Основи оперативно-розшукової діяльності: курс лекцій / С.В. Албул, С.А. Дроботов, Г.І. Масяйкін, Д.М. Павлов; за заг. ред. С.А. Дроботова. К.: Інститут УДО України Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, 2022. 200 с.

9. Подобний О. О. Оперативно-розшукова діяльність у виявленні та розслідуванні злочинів: теорія, історія і сучасна практика : навч.-метод. посібник. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 258 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/16138>.

10. Тализіна Я.О. Використання конфіденційного співробітництва у кримінальному провадженні : монографія / наук. ред. І.А. Тітко. Київ : Алерта, 2023. 304 с.

11. Цехан Д.М. Оперативно-розшукова протидія злочинності у місцях позбавлення волі : монографія. Одеса : Юридична література, 2021. 296 с.

Список допоміжних джерел:

1. Аркуша Л.І. Використання конфіденційного співробітництва: кримінально-процесуальний аналіз. Кримінальна юстиція у підготовці майбутніх суд-дів, прокурорів, слідчих з урахуванням європейських стандартів з прав людини: міжнародна науково-практична конференція (м. Одеса, 20-21 лютого 2020 р.). Львів, 2020. 281 с. С. 99-105.

2. Аркуша Л.І. “Таємні” операції у протидії організованих злочинній діяльності в Україні. Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів ХХІ століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 19 трав. 2023 р.). 2023. С. 274-277.

3. Залученість адвоката до конфіденційної співпраці з досудовим розслідуванням може мати дисциплінарні наслідки – Рішення РАУ. Національна асоціація адвокатів України. URL : <https://unba.org.ua/news/5077-zaluchenist-advokata-do-konfidencijnoi-spivpraci-z-dosudovim-rozsliduvannyam-mozhe-matidisciplinari-naslidki-rishennya-rau.html>

4. Лісовий О. О. Удосконалення судового контролю за проведенням НСРД, пов’язаних із використанням технічних засобів: процесуально-правовий аспект. Прикарпатський юридичний вісник. 2021. Випуск 1 (36). С. 107-111.

5. Озерський І. В. Правова природа слідчого контролю над проведенням негласних слідчих (розшукових) дій у контексті процесуальних гарантій до-

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативні акти:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
3. Про державну таємницю: закон України від 21 січня 1994 р. № 3855-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>.
4. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
5. Про оперативно-розшукову діяльність: закон України № 2135-XII від 18.02.1992. URL: <https://zakon.cc/law/document/read/2135-12>.
6. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30 червня 1993 року № 3341-XII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3341-12>.
7. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України № 114/1042/516/1199/936/1687/5 від 16.11.2012. URL: <https://zakon.cc/law/document/read/v0114900-12>.
8. Звід відомостей, що становлять державну таємницю: Наказ Центрального управління СБУ від 23 грудня 2020 р. № 383. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0052-21#n7>.

Підручники, посібники, наукові праці:

1. Аленін Ю.П., Аркуша Л.І., Гловюк І.В., Волошина В.К., Малахова О.В., Торбас О.О. / за ред. В.К. Волошиної. Досудове розслідування: навчально-методичний посібник. Одеса, 2020. 141с.
2. Бабіков О. П. Негласні слідчі (розшукові) дії: теорія і практика / О. П. Бабіков ; Наук.-дослід. ін-т публічного права. – Київ : Норма права, 2023. – 434 с.
3. Довідник термінів у практиці ЄСПЛ з питань кримінального судочинства / Л.І. Аркуша, О.О. Торбас, М.М. Стоянов, В.К. Волошина, В.А. Завтур, В.В. Сидорчук. Одеса : Фенікс, 2022. 48 с.
4. Кримінальний процес України: підручник / за ред. С.В. Ківалова, М.С. Цуцкірідзе; НУ «Одеська юридична академія». Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 1104 с.
5. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України / за ред. С.В. Ківалова та С.І. Кравченко. Одеса: Фенікс, 2020. 924с.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальні положення про негласні слідчі (розшукові) дії

Загальні положення про негласні слідчі (розшукові) дії. Правова регламентація проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Методи проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Поняття та правова природа негласних слідчих (розшукових) дій. Види негласних слідчих (розшукових) дій. Суб'єкти негласних слідчих (розшукових) дій.

Загальні підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Відмінність негласних слідчих (розшукових) дій від оперативно-розшукових та оперативно-технічних заходів.

Процесуальні документи, що складаються при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій.

Суб'єкти уповноважені на проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Прийняття рішення про їх проведення. Порядок отримання дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії. Розгляд клопотання про дозвіл на проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Строк проведення негласної слідчої (розшукової) дії. Контроль за дотриманням строків і повнотою виконання доручення слідчого.

Компетенція, завдання та повноваження правоохоронних органів України щодо проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Тема 2. Негласні слідчі (розшукові) дії, пов'язані з втручанням у приватне спілкування

Загальні положення про втручання у приватне спілкування.

Основні засади втручання в приватне спілкування.

Аудіо-, відеоконтроль особи. Умови та порядок проведення аудіо-, відеоконтролю особи.

Накладення арешту на кореспонденцію. Поняття та особливості накладення арешту на кореспонденцію. Тактичні прийоми, які використовуються під час накладення арешту на кореспонденцію.

Зняття інформації з електронних комунікаційних мереж. Поняття та правове регулювання зняття інформації з електронних комунікаційних мереж. Підстави та порядок проведення зняття інформації з електронних комунікаційних мереж.

Зняття інформації з електронних інформаційних систем. Умови та порядок зняття інформації з електронних інформаційних систем.

Фіксація, дослідження та збереження інформації, отриманої з електронних комунікаційних мереж та електронних інформаційних систем

Тема 3. Інші види НСРД, не пов'язані з втручанням у приватне спілкування

Обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи. Правові підстави обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи, порядок фіксації. Організація проникнення до публічно недоступних місць.

Установлення місцезнаходження радіобладнання (радіоелектронного засобу).

Спостереження за особою, річчю або місцем. Особливості спостереження за особою, річчю або місцем. Тактичні завдання та прийоми спостереження.

Моніторинг банківських рахунків. Основні засади моніторингу банківських рахунків.

Аудіо-, відеоконтроль місця. Умови та порядок проведення аудіо-, відеоконтролю місця.

Контроль за вчиненням злочину. Поняття та форми контролю за вчиненням злочину. Умови та підстави проведення контролю за вчиненням злочину. Критерії провокації вчинення злочину.

Контрольована поставка. Контрольована закупка. Оперативна закупка. Спеціальний слідчий експеримент. Імітування обстановки злочину.

Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації. Правові засади виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації. Форми виконання спеціального завдання. Подолання заходів безпеки організованих злочинних груп, злочинних організацій та заходів протидії проведенню негласних слідчих (розшукових) дій. Межі спеціального завдання.

Негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження.

Технічні засоби та спеціальні технічні засоби, що використовуються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Заздалегідь ідентифіковані (помічені) засоби. Несправжні (імітаційні) засоби.

Використання конфіденційного співробітництва. Основні засади залучення особи до конфіденційного співробітництва. Форми та підстави конфіденційного співробітництва. Тактичні прийоми залучення та використання особи на засадах конфіденційного співробітництва.

Тема 4. Правові засади проведення негласних слідчих (розшукових) дій

Правові засади діяльності слідчих та оперативних підрозділів правоохоронних органів України. Права підрозділів правоохоронних органів, щодо здійснення негласних слідчих (розшукових) дій.

Сучасний стан правового регулювання проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Правова основа проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Класифікація нормативно-правових актів, які регулюють правовідносини в ході проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Обсяг та зміст правового застосування норм Конституції України в оперативно-розшуковій діяльності

Фальсифікація доказів — умисне виготовлення або використання неправдивих доказів з метою введення в оману суду або інших учасників кримінального провадження. (ст. 372 Кримінального кодексу України).

Фіксація доказів — процес закріплення та документування доказів у встановленому законом порядку.

Фото- та відеозйомка — процес отримання зображень або відеозаписів за допомогою фото- або відеокамер.

Цифрові докази — електронні дані, що зберігаються на цифрових носіях і можуть бути використані як доказ у кримінальному провадженні.

Шифрування — процес кодування інформації з метою забезпечення її конфіденційності.

Шахрайство — заволодіння чужим майном або придбання права на майно шляхом обману чи зловживання довірою. (ст. 190 Кримінального кодексу України).

Спеціальна техніка — сукупність технічних засобів, призначених для використання правоохоронними органами під час здійснення оперативно-розшукової діяльності та кримінального провадження.

Спеціальний слідчий експеримент — слідча (розшукова) дія, що полягає у відтворенні дій, обстановки, обставин певної події, проведенні необхідних дослідів чи випробувань з метою перевірки і уточнення відомостей, отриманих під час досудового розслідування. (ст. 240 Кримінального процесуального кодексу України).

Спеціальні технічні засоби (СТЗ) — технічні засоби, призначені для негласного отримання інформації, що використовуються правоохоронними органами під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.

Співробітник правоохоронного органу — особа, яка перебуває на службі в правоохоронному органі та здійснює діяльність, спрямовану на забезпечення правопорядку.

Стадія кримінального провадження — відокремлена частина кримінального провадження, що характеризується певними завданнями, учасниками та процесуальними діями. (Кримінальний процесуальний кодекс України).

Стенограма — дослівний запис усного мовлення, зроблений за допомогою спеціальних технічних засобів або стенографічного письма.

Суб'єкти оперативно-розшукової діяльності — органи та особи, уповноважені законом на здійснення оперативно-розшукової діяльності. (Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність»).

Суд — орган державної влади, що здійснює правосуддя шляхом розгляду та вирішення кримінальних, цивільних, господарських, адміністративних та інших справ у встановленому законом порядку. (Конституція України). Таємниця слідства

Таємний агент — особа, яка на конфіденційній основі співпрацює з правоохоронними органами, надаючи інформацію або виконуючи завдання в рамках оперативно-розшукової діяльності, при цьому її співпраця тримається в таємниці.

Телефонне прослуховування — негласне отримання інформації шляхом прослуховування телефонних розмов за допомогою технічних засобів.

Терористичний акт — вчинення вибуху, підпалу або інших дій, які створюють небезпеку для життя чи здоров'я людини або заподіяння значної майнової шкоди чи настання інших тяжких наслідків, якщо такі дії вчинені з терористичною метою. (ст. 258 Кримінального кодексу України).

Технічні засоби — пристрої, обладнання, прилади та інші матеріальні об'єкти, що використовуються для виконання певних завдань.

Транскордонна злочинність — злочинна діяльність, що здійснюється через державні кордони або за участі осіб, які перебувають на території різних держав.

Ухвала слідчого судді — процесуальне рішення слідчого судді, що приймається у випадках, передбачених Кримінальним процесуальним кодексом України. (Кримінальний процесуальний кодекс України).

правоохоронних органів України. Загально-правова характеристика Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» на сучасному етапі.

Сфера правового регулювання негласних слідчих (розшукових) дій нормами Кримінального процесуального кодексу України. Співвідношення КПК України з Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність».

Підзаконні нормативні акти правоохоронних органів, щодо здійснення оперативно-розшукової діяльності та негласних слідчих (розшукових) дій в контексті норм Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» та КПК України, а також питання прокурорського нагляду та судового контролю за проведенням негласних слідчих (розшукових) дій. Загальні положення Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні.

Тема 5. Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій

Загальні положення про підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Перелік підстав для проведення оперативно-розшукової діяльності відповідно до вимог ч. 2 ст. 6 Закону «Про оперативно-розшукову діяльність». Наявність інформації про злочини, що готуються або вчинені невідомими особами. Наявність інформації про злочини, які вчинені невідомими особами. Наявність інформації про осіб, які готують або вчинили злочини. Наявність інформації про осіб, які переховуються від органів розслідування або ухиляються від відбування кримінальної відповідальності.

Підстави, перелік яких передбачено статтею 246 КПК України. Заборона приймати рішення про проведення оперативно-розшукових заходів при відсутності підстав.

Фактичні підстави. Тлумачення приводів для підстав проведення негласних слідчих (розшукових) дій, що містяться: в заявах, повідомленнях громадян, посадових осіб, громадських організацій, засобів масової інформації, у письмових дорученнях і постановках слідчого, вказівках прокурора, ухвалах слідчого судді, суду, матеріалах правоохоронних органів, у запитах і повідомленнях правоохоронних органів інших держав та міжнародних правоохоронних організацій, а також запитах повноважних державних органів, установ та організацій, визначених Кабінетом Міністрів України, про перевірку осіб у зв'язку з їх допуском до державної таємниці, до роботи з ядерними матеріалами та на ядерних установках.

Юридичні підстави та умови проведення негласних слідчих (розшукових) дій відповідно положень чинного КПК України. Розслідування злочину відповідної тяжкості. Наявність отримання сукупності фактичних даних про злочин. Неможливо отримати докази в інший спосіб. Юридична (документальна) підстава для проведення негласних слідчих (розшукових) дій: письмові доручення слідчого, ухвали слідчого судді, вказівки прокурора, матеріали органів дізнання. Рішення слідчого, прокурора про проведення негласної слідчої

(розшукової) дії, якщо ця дія проводиться без дозволу слідчого судді, або в невідкладних випадках.

Організація проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Взаємодія слідчих та оперативних підрозділів в ході підготовки та проведення негласних слідчих (розшукових) дій. **Судовий контроль при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. Нагляд прокурора за проведенням негласних слідчих (розшукових) дій.**

Зміст постанови. Клопотання слідчого, прокурора слідчому судді про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії. Розгляд клопотання про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії. Ухвала слідчого судді про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії, строк її дії. Виключне право прокурора прийняти рішення щодо контролю за вчиненням злочину.

Тема 6. Засоби, що використовуються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій

Поняття та види засобів, що використовуються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій, мета їх застосування та класифікація.

Оперативні обліки та мета їх застосування. Суб'єкти збереження та аналітичного оброблення інформаційних масивів. Особливість створення, накопичення та використання оперативних обліків. Види обліків та напрями їх використання під час проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій. Автоматизовані інформаційно-пошукові системи, картотеки, оперативно-розшукові справи та інші документи оперативно-розшукового та довідкового призначення. Змістовна характеристика Інтегрованої інформаційно-пошукової системи ОВС України з такими інформаційними підсистемами: «Особа»; «Розшук»; «Пізнання»; «Номерні речі»; «Антикваріат»; «Кримінальна зброя»; «Автомототранспорт»; «Арсенал»; «АПРА»; «Втрачені паспорти». До складу ІС «ОДК» входять підсистеми: «Мігрант»; «Рубін-2002».

Оперативна техніка. Оперативно-технічні засоби та напрями їх застосування при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. Класифікація оперативно-технічних засобів. Використання в слідчій та оперативно-розшуковій діяльності гласно і негласно фото, кіно і відео зйомки, магнітного запису, пошукових засобів, відео апаратури й оптичних приладів, засобів сигналізації та радіоприладів, Ідентифіковані (помічені) або несправжні (імітаційні) засоби при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. Виготовлення та використання спеціально виготовлених речей та документів. Процесуальне оформлення виготовлення, утворення несправжніх (імітаційних) засобів для проведення конкретних негласних слідчих (розшукових) дій. Використання у процесі доказування несправжніх (імітаційних) засобів, що застосовуються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Застосування під час проведення негласної слідчої (розшукової) дії службово-розшукових собак та ін. тварин.

відомості, що можуть бути використані як доказ¹ у кримінальному провадженні. (ст. 98 Кримінального процесуального кодексу України).

Розкрадання — протиправне безоплатне вилучення чужого майна з корисливою метою. (Кримінальний кодекс України).

Розкриття злочину — встановлення особи, яка вчинила злочин, та збирання доказів її вини.

Розслідування — досудове розслідування, що здійснюється слідчим, прокурором, з метою збирання доказів для встановлення обставин кримінального правопорушення. (Кримінальний процесуальний кодекс України).

Розшук — комплекс заходів, спрямованих на встановлення місцезнаходження особи, яка переховується від органів досудового розслідування, суду або виконання кримінального покарання, а також на встановлення місцезнаходження безвісно зниклих осіб.

Свідчення - це повідомлення, надане свідком під час допиту, яке містить інформацію про обставини, що мають значення для кримінального провадження (стаття 65 Кримінального процесуального кодексу України).

Свідок - фізична особа, якій відомі або можуть бути відомі обставини, що підлягають доказуванню під час кримінального провадження, і яка викликана для давання показань (стаття 65 Кримінального процесуального кодексу України).

Секретна операція - комплекс узгоджених за метою, завданнями, місцем і часом дій, що проводяться із застосуванням оперативно-розшукових та контррозвідувальних заходів, спрямованих на здобуття розвідувальної інформації, припинення розвідувально-підривної діяльності та розкриття злочинів, провадження в яких становить державну таємницю.

Система оперативного обліку - сукупність взаємопов'язаних інформаційних масивів, що містять відомості про осіб, події, факти та предмети, які мають значення для оперативно-розшукової діяльності, та програмно-технічних засобів, призначених для їх обробки та використання.

Складання плану — процес розробки та затвердження документа, що визначає мету, завдання, терміни та виконавців заходів, спрямованих на досягнення певного результату.

Службова таємниця — інформація, що належить до сфери діяльності державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, розголошення якої може завдати шкоди національним інтересам, громадській безпеці, правам та свободам громадян.

Службові собаки — спеціально навчені тварини, що використовуються правоохоронними органами для пошуку та затримання злочинців, виявлення наркотичних речовин, вибухових пристроїв та інших завдань.

Спеціаліст — особа, яка володіє спеціальними знаннями та навичками, що використовуються для надання допомоги слідчому, прокурору, слідчому судді, суду під час кримінального провадження. (Кримінальний процесуальний кодекс України).

Правоохоронні органи — органи державної влади, що здійснюють діяльність, спрямовану на забезпечення правопорядку, захист прав і свобод людини та громадянина, боротьбу зі злочинністю.

Предмет злочину — речі або гроші, з приводу або за допомогою яких вчиняється злочин, або на які безпосередньо спрямоване злочинне діяння.

Привід — примусове доставлення особи до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду для участі в процесуальних діях (ст. 140 Кримінального процесуального кодексу України).

Призначення експертизи — процесуальна дія, що полягає у дорученні експерту провести дослідження з питань, що потребують спеціальних знань (ст. 242 Кримінального процесуального кодексу України).

Приміщення — будівля, споруда або їх частина, призначені для постійного або тимчасового перебування людей.

Припинення НСРД — процесуальна дія, що полягає у завершенні проведення негласних слідчих (розшукових) дій на підставі відповідного рішення.

Приховування злочину — дії, спрямовані на утаємничення факту вчинення злочину, слідів злочину або особи, яка його вчинила.

Приховані камери — технічні засоби, призначені для негласного відеоспостереження.

Провокація злочину — підбурювання особи до вчинення злочину з метою її подальшого викриття.

Програма захисту свідків — комплекс заходів, спрямованих на забезпечення безпеки свідків, потерпілих та інших осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні.

Проникнення в житло — незаконне входження в житло або інше володіння особи без її згоди. (ст. 162 Кримінального кодексу України).

Прослуховування — негласне отримання інформації шляхом прослуховування розмов або інших звуків за допомогою технічних засобів.

Протокол — процесуальний документ, в якому фіксуються хід та результати слідчих (розшукових) дій, судових засідань та інших процесуальних дій. (Кримінальний процесуальний кодекс України).

Протокол НСРД — документ, в якому фіксуються хід та результати негласних слідчих (розшукових) дій.

Процесуальні дії — дії, передбачені кримінальним процесуальним законодавством, що здійснюються учасниками кримінального провадження. (Кримінальний процесуальний кодекс України).

Рапорт — письмове повідомлення співробітника правоохоронного органу про виявлені факти або обставини, що мають значення для оперативно-розшукової діяльності або кримінального провадження.

Речові докази — матеріальні об'єкти, які були знаряддям вчинення кримінального правопорушення, зберегли на собі його сліди або містять інші

Тема 7. Фіксація ходу та результатів негласних слідчих (розшукових) дій

Поняття фіксації негласних слідчих (розшукових) дій. Мета фіксації, її правова основа. Суб'єкти організації та проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Фіксація ходу і результатів негласних слідчих дій під час кримінального провадження. Загальні правила фіксації ходу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій передбачені ст.ст. 103-107, 252 КПК України. Мета негласного виявлення та фіксування слідів тяжкого злочину.

Алгоритм дій працівників правоохоронних органів в ході фіксації негласних слідчих (розшукових) дій. Доручення оперативному підрозділу про проведення негласної слідчої (розшукової) дії, його форма і зміст. Ухвала судді та інші додаткові матеріали.

Дослідження інформації, отриманої при застосуванні технічних засобів. Поняття та сутність результатів негласних слідчих (розшукових) дій.

Документи (їх копії), які містять фактичні дані про злочинні діяння окремих осіб і груп. Об'єкти речового походження, властивості, якості й стан яких об'єктивно пов'язані зі злочинною діяльністю, або такі, що були знаряддям злочину, й усі інші матеріальні об'єкти, які можуть бути засобами виявлення, розкриття та розслідування злочину і використані як приводи та підстави для порушення кримінального провадження. Рапорти уповноважених осіб щодо встановлення в ході проведення оперативно-розшукової діяльності ознак злочину і підстав для порушення кримінального провадження. Протоколи, в яких зафіксовані факти злочинної діяльності. Протоколи про застосування технічних засобів. Інші документи – пояснення опитаних осіб, результати перевірок за обліками, довідки про результати проведення оперативно-розшукових заходів.

Документальне оформлення негласних слідчих (розшукових) дій. Протоколи про результати негласних слідчих (розшукових) дій із відповідними додатками, Структура та вимоги до змісту протоколу негласної слідчої (розшукової дії). Додатки до протоколу: спеціально виготовлені копії, зразки об'єктів, речей і документів; письмові пояснення спеціалістів, які брали участь у проведенні відповідної процесуальної дії; стенограма, аудіо -, відеозапис процесуальної дії; фото таблиці, схеми, зліпки, носії комп'ютерної інформації та інші матеріали, які пояснюють зміст протоколу. Заходи щодо збереження отриманих під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій речей і документів.

Тема 8. Використання під час кримінального провадження відомостей, отриманих у результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій

Правові засади використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному судочинстві. Вимоги статті 256 КПК України «Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні».

Використання протоколів щодо проведення негласних слідчих (розшукових) дій під час досудового розслідування. Допит осіб, які були залучені або проводили **негласних слідчих (розшукових) дій** як свідків. Вимоги статті 257 КПК України «Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій в інших цілях або передавання інформації». Порядок передавання інформації, одержаної внаслідок проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Суб'єкти використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному судочинстві. Повноваження слідчого щодо використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій. Письмові доручення слідчого, прокурора оперативним підрозділам правоохоронних органів.

Повноваження прокурора щодо внесення клопотання слідчому судді про проведення негласних слідчих (розшукових) дій, погодження клопотання слідчого. Зміст клопотання про проведення **негласних слідчих (розшукових) дій**. Право прокурора на заборону або припинення проведення **негласних слідчих (розшукових) дій**. Розгляд клопотань слідчим суддею. Загальні вимоги до ухвали слідчого судді про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії.

Порядок використання результатів окремих негласних слідчих (розшукових) дій. Надання результатів негласних слідчих (розшукових) дій слідчому, прокурору, суду. Документальне оформлення негласних слідчих (розшукових) дій безпосередніми суб'єктами згідно з єдиними вимогами секретного діловодства в системі відповідних органів. Протоколи про результати негласних слідчих (розшукових) дій із відповідними додатками.

Відкриття матеріалів, отриманих при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій.

Підробка документів — внесення змін у офіційні документи з метою надання їм неправдивого змісту або виготовлення фальшивих документів.

Підслуховування — негласне отримання інформації шляхом прослуховування розмов або інших звуків за допомогою технічних засобів.

Підозрюваний — особа, якій у порядку, передбаченому цим Кодексом, повідомлено про підозру, або особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення (ст. 42 Кримінального процесуального кодексу України).

План оперативно-розшукових заходів — документ, що визначає мету, завдання, терміни та виконавців оперативно-розшукових заходів.

Повноваження прокурора — сукупність прав та обов'язків прокурора, визначених законом, для здійснення нагляду за додержанням законності у кримінальному провадженні. (Кримінальний процесуальний кодекс України).

Повноваження слідчого — сукупність прав та обов'язків слідчого, визначених законом, для здійснення досудового розслідування. (Кримінальний процесуальний кодекс України).

Повноваження слідчого судді — сукупність прав та обов'язків слідчого судді, визначених законом, для здійснення судового контролю за додержанням прав і свобод людини у кримінальному провадженні. (Кримінальний процесуальний кодекс України).

Показання — відомості, які надаються в усній або письмовій формі свідком, потерпілим, підозрюваним, обвинуваченим, експертом або спеціалістом. (Кримінальний процесуальний кодекс України).

Поліграф — технічний засіб, що використовується для фіксації фізіологічних реакцій людини з метою оцінки достовірності її показань.

Помічені гроші — грошові кошти, спеціально оброблені або позначені з метою їх подальшої ідентифікації та використання як доказу в кримінальному провадженні.

Порушення кримінальної справи — дія, спрямована на початок кримінального провадження, яка здійснюється на підставі заяви, повідомлення про вчинення кримінального правопорушення або виявлення ознак кримінального правопорушення.

Посередник — особа, яка бере участь у здійсненні злочинної діяльності, виконуючи роль зв'язкової ланки між іншими учасниками.

Постанова про проведення НСРД — процесуальний документ, що приймається слідчим, прокурором, на підставі якого проводяться негласні слідчі (розшукові) дії.

Потерпілий — фізична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, а також юридична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди (ст. 55 Кримінального процесуального кодексу України).

Оперативне впровадження — негласне проникнення співробітника правоохоронного органу в злочинне середовище з метою отримання інформації або виконання завдань.

Оперативне документування — процес фіксації фактів та обставин, що мають значення для оперативно-розшукової діяльності.

Оперативне проникнення — негласне входження в приміщення, транспортний засіб або інше місце з метою отримання інформації або проведення оперативно-розшукових заходів.

Оперативно-пошукові заходи — сукупність гласних і негласних дій, спрямованих на отримання інформації, необхідної для вирішення завдань оперативно-розшукової діяльності.

Оперативно-розшукова діяльність (ОРД) — система гласних і негласних пошукових, розвідувальних та контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних і оперативно-технічних засобів (Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність»).

Оперативно-розшукова справа — сукупність документів, що відображають хід та результати оперативно-розшукової діяльності.

Оперативно-технічні заходи (ОТЗ) — сукупність негласних заходів, що проводяться з використанням спеціальних технічних засобів для отримання інформації.

Оперативний експеримент — негласне відтворення події або обстановки з метою перевірки можливості вчинення злочину або виявлення доказів.

Оперативний облік — систематизовані сукупності відомостей, що використовуються в оперативно-розшуковій діяльності для обліку осіб, фактів та подій, які становлять оперативний інтерес.

Особа, яка переховується — особа, яка ухиляється від органів досудового розслідування, суду або виконання кримінального покарання.

Огляд — слідча (розшукова) дія, що полягає у візуальному сприйнятті слідчим, прокурором, слідчим суддею, судом предметів, явищ, процесів, що мають значення для кримінального провадження (ст. 237 Кримінального процесуального кодексу України).

Перевірка за обліками — комплекс дій, спрямованих на встановлення відомостей про особу, факт або подію шляхом звернення до баз даних та обліків, що ведуться правоохоронними органами.

Передача інформації — процес передачі відомостей від однієї особи або організації до іншої.

Перехоплення інформації — несанкціоноване отримання інформації, що передається через канали зв'язку.

Підкуп — пропонування, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі, або особі, яка уповноважена на виконання державних функцій, з метою схилити її до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей. (Закон України "Про запобігання корупції" ст. 1).

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Загальні положення про негласні слідчі (розшукові) дії

Вступ

Тема "Загальні положення про негласні слідчі (розшукові) дії" набуває особливого значення в контексті динамічного розвитку кримінального права та процесу України. Зростання рівня організованої злочинності, поширення транснаціональних злочинних угруповань та використання новітніх технологій у протиправній діяльності вимагають від правоохоронних органів застосування ефективних та сучасних методів розслідування. Негласні слідчі (розшукові) дії (НСРД) є одним із таких методів, що дозволяє отримувати інформацію, необхідну для розкриття та розслідування тяжких та особливо тяжких злочинів, у випадках, коли відкриті слідчі дії не дають бажаного результату.

Правова природа НСРД полягає в їхньому винятковому характері та обмеженому застосуванні, що визначається необхідністю дотримання балансу між інтересами суспільства у боротьбі зі злочинністю та правами і свободами громадян. У зв'язку з цим, вивчення правових основ та порядку проведення НСРД є надзвичайно важливим для майбутніх працівників системи кримінальної юстиції.

У рамках цієї теми ми розглянемо широкий спектр питань, пов'язаних з НСРД, включаючи їх поняття, види, підстави та порядок проведення, а також відмінності від оперативно-розшукових та оперативно-технічних заходів. Особливу увагу буде приділено процесуальним аспектам проведення НСРД, зокрема, порядку отримання дозволу на їх проведення, оформленню відповідних документів та контролю за їх здійсненням.

Компетенція, завдання та повноваження правоохоронних органів України щодо проведення НСРД також будуть детально проаналізовані, що дозволить студентам отримати повне уявлення про роль та місце НСРД у системі кримінального провадження.

Знання, отримані під час вивчення цієї теми, матимуть безпосереднє практичне значення для майбутньої професійної діяльності студентів, оскільки дозволять їм ефективно застосовувати НСРД у розслідуванні складних кримінальних справ, виявляти та припиняти діяльність організованих злочинних угруповань, забезпечувати безпеку суспільства та держави, а також дотримуватися законності під час слідчих дій.

Таким чином, вивчення загальних положень про НСРД є необхідною складовою професійної підготовки майбутніх юристів, сприяючи формуванню у них необхідних знань, навичок та компетенцій для успішної роботи в системі кримінальної юстиції та зміцнення законності та правопорядку в Україні.

Основні запитання практичного заняття

1. Поняття, правова природа та види НСРД.

2. Суб'єкти, уповноважені на проведення НСРД.
3. Загальні підстави проведення НСРД.
4. Відмінність НСРД від оперативно-розшукових та оперативно-технічних заходів.
5. Порядок отримання дозволу на проведення НСРД.
6. Процесуальні документи, що складаються при проведенні НСРД.
7. Контроль за проведенням НСРД.

Теми для есе та рефератів

1. Проблеми правової регламентації НСРД в Україні.
2. Етичні аспекти проведення НСРД.
3. Міжнародний досвід проведення НСРД.
4. Роль НСРД у боротьбі з організованою злочинністю.
5. Захист прав людини при проведенні НСРД.
6. Вплив розвитку технологій на проведення НСРД.
7. Негласні слідчі (розшукові) дії в умовах воєнного стану.

Тестові запитання

1. Що з переліченого є НСРД?
 - а) допит свідка;
 - б) аудіоконтроль особи;
 - в) обшук;
 - г) огляд місця події.
2. Хто дає дозвіл на проведення НСРД?
 - а) слідчий;
 - б) прокурор;
 - в) слідчий суддя;
 - г) керівник правоохоронного органу.
3. Який нормативно-правовий акт регулює проведення негласних слідчих (розшукових) дій?
 - а) Кодекс України про адміністративні правопорушення.
 - б) Кримінальний процесуальний кодекс України.
 - в) Цивільний кодекс України.
 - г) Закон України «Про Національну поліцію».
4. Які дії не відносяться до негласних слідчих дій?
 - а) Аудіо контроль особи.
 - б) Контроль за листуванням.
 - в) Отримання інформації від особи шляхом опитування.
 - г) Зняття інформації з електронних комунікаційних мереж.

Митний контроль — сукупність заходів, що здійснюються митними органами з метою забезпечення дотримання законодавства України з питань митної справи.

Нагляд — форма контролю за дотриманням законності, що здійснюється уповноваженими органами або особами.

Накладення арешту на кореспонденцію — тимчасове обмеження права на розпорядження кореспонденцією (ст. 164 Кримінального процесуального кодексу України).

Негласний допит — отримання показань від особи без її відома, з використанням методів оперативно-розшукової діяльності.

Негласний огляд — огляд місця події, приміщення, транспортного засобу або інших об'єктів без відома їх власника або користувача.

Негласний обшук — обшук, що проводиться без відома особи, у якій він проводиться, з метою виявлення та вилучення предметів або документів, що мають значення для кримінального провадження.

Негласні слідчі (розшукові) дії (НСРД) — слідчі (розшукові) дії, відомості про факт та методи проведення яких не підлягають розголошенню, що проводяться з метою отримання доказів та відомостей, які можуть бути використані в кримінальному провадженні. (Кримінальний процесуальний кодекс України, Закон України "Про оперативно-розшукову діяльність").

Несанкціоноване проникнення — незаконне входження в приміщення, транспортний засіб або інше місце без дозволу власника або користувача.

Носій інформації — будь-який матеріальний об'єкт, призначений для зберігання та відтворення інформації.

Обшук — слідча (розшукова) дія, що проводиться з метою виявлення та вилучення речей і документів, що мають значення для кримінального провадження (ст. 234 Кримінального процесуального кодексу України).

Оперативна закупка — негласне придбання товарів, робіт чи послуг з метою виявлення та документування злочинної діяльності (ст. 271 Кримінального процесуального кодексу України).

Оперативна комбінація — сукупність оперативно-розшукових заходів, спрямованих на досягнення певної мети шляхом створення штучної ситуації.

Оперативна нарада — форма організації оперативно-розшукової діяльності, що полягає в обговоренні оперативної обстановки та плануванні заходів.

Оперативна перевірка — комплекс оперативно-розшукових заходів, спрямованих на встановлення фактів та обставин, що мають значення для оперативно-розшукової діяльності.

Оперативна розробка — комплекс оперативно-розшукових заходів, спрямованих на виявлення, попередження та припинення злочинної діяльності.

Оперативна ситуація — сукупність умов та обставин, що склалися в певний момент часу та мають значення для оперативно-розшукової діяльності.

Оперативна техніка — сукупність технічних засобів, що використовуються в оперативно-розшуковій діяльності.

Конфіденційне співробітництво — добровільне надання особою допомоги органам, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, на негласній основі. (Закон України "Про оперативно-розшукову діяльність").

Контроль за вчиненням злочину — негласне спостереження та документування дій особи, яка готує або вчиняє злочин, з метою запобігання злочину або збирання доказів (ст. 271 Кримінального процесуального кодексу України).

Контрольована поставка — контрольоване переміщення через державний кордон або з однієї території на іншу предметів, речовин або інших об'єктів, які є предметом злочину, з метою виявлення та документування злочинної діяльності (ст. 271 Кримінального процесуального кодексу України).

Контррозвідувальна діяльність — діяльність, спрямована на виявлення, попередження та припинення розвідувальної, терористичної та іншої протиправної діяльності іноземних держав, організацій або окремих осіб.

Кореспонденція — листи, телеграми, поштові картки, бандеролі, посилки та інші поштові відправлення.

Корупція — використання особою наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей (Закон України "Про запобігання корупції" ст. 1).

Кримінальна відповідальність — вид юридичної відповідальності, що полягає в обов'язку особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, понести покарання, визначене законом.

Кримінальне провадження — досудове розслідування і судове провадження, кримінальне провадження у зв'язку з вчиненням суспільно небезпечного діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність, неосудною особою, кримінальне провадження стосовно юридичної особи, а також видача особи (екстрадиція), передання кримінального провадження. (Кримінальний процесуальний кодекс України ст. 3).

Кримінальний аналіз — процес аналізу даних, пов'язаних зі злочинністю, з метою виявлення закономірностей, тенденцій та зв'язків для підтримки прийняття рішень у правоохоронній діяльності. Легенда

Магнітний запис — процес фіксації інформації на магнітному носії за допомогою технічних засобів.

Матеріали оперативно-розшукової діяльності — сукупність відомостей, документів та інших матеріалів, отриманих у процесі здійснення оперативно-розшукової діяльності.

Метод оперативно-розшукової діяльності — спосіб або прийом, що використовується для досягнення цілей оперативно-розшукової діяльності.

5. Який строк дії ухвали слідчого судді про проведення НСРД?

- а) Не може перевищувати 60 днів.
- б) Не може перевищувати 30 днів.
- в) Не може перевищувати 90 днів.
- г) Не обмежений.

6. Яка мета проведення НСРД?

- а) Отримання доказів.
- б) Запобігання злочинам.
- в) Розкриття злочинів.
- г) Усі відповіді вірні.

7. Хто може бути залучений до проведення НСРД?

- а) Лише співробітники правоохоронних органів.
- б) Лише співробітники СБУ.
- в) Співробітники правоохоронних органів та особи, які залучаються до проведення НСРД.
- г) Лише прокурор.

8. Яка умова необхідна для проведення НСРД?

- а) Наявність кримінального провадження.
- б) Дозвіл потерпілого.
- в) Згода особи, щодо якої проводиться НСРД.
- г) Всі відповіді не вірні.

9. Який вид НСРД передбачає негласне отримання інформації з електронних комунікаційних мереж?

- а) Аудіоконтроль особи.
- б) Зняття інформації з електронних комунікаційних мереж.
- в) Спостереження за особою.
- г) Контрольована закупка.

10. Який принцип лежить в основі проведення НСРД?

- а) Відкритість.
- б) Гласність.
- в) Конфіденційність.
- г) Публічність.

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача 1: "Операція "Кріт""

Ситуація: Слідчий відділ Національної поліції розслідує діяльність організованої злочинної групи, яка займається незаконним обігом зброї. За оперативними даними, лідер групи, відомий як "Кріт", має розгалужену мережу

постачальників та збуту зброї. Слідчий отримав інформацію, що "Кріт" планує велику поставку зброї до іншого регіону. Для цього він використовує склад, розташований у віддаленому промисловому районі. Слідчий вважає, що для успішного розкриття злочинної діяльності групи необхідно провести комплекс негласних слідчих (розшукових) дій.

Завдання:

Визначте, які саме негласні слідчі (розшукові) дії можна провести в даній ситуації.

Які докази можливо отримати в результаті проведення НСРД?

Які проблеми можуть виникнути під час проведення НСРД?

Практична ситуація-задача 2: "Кіберзлочинність"

Ситуація: Слідчий відділ кіберполіції розслідує справу про хакерську групу, яка займається крадіжкою персональних даних та банківських реквізитів. Встановлено, що члени групи використовують складні технічні засоби для здійснення злочинів, а також застосовують методи конспірації для уникнення виявлення. Слідчий вважає, що для успішного розкриття злочинів необхідно провести негласні слідчі (розшукові) дії, пов'язані з втручанням в електронні комунікаційні мережі.

Завдання:

Визначте, які саме негласні слідчі (розшукові) дії можна провести в даній ситуації, враховуючи специфіку кіберзлочинів.

Розробіть план фіксації та збереження інформації, отриманої під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Які міжнародні аспекти слід враховувати при розслідуванні кіберзлочинів?

Залучення до конфіденційного співробітництва — процес встановлення відносин між правоохоронним органом та особою, яка добровільно надає допомогу на негласній основі.

Замах на злочин — вчинення особою умисних дій (бездіяльності), безпосередньо спрямованих на вчинення злочину, передбаченого відповідною статтею Особливої частини цього Кодексу, якщо при цьому злочин не було закінчено з причин, що не залежали від її волі (ст. 15 Кримінального кодексу України).

Запобігання злочину — комплекс заходів, спрямованих на недопущення вчинення злочинів.

Затримання — тимчасове позбавлення особи свободи, яке здійснюється на підставі ухвали слідчого судді, суду або без такої ухвали у випадках, передбачених цим Кодексом (ст. 207 Кримінального процесуального кодексу України).

Змова — домовленість між особами про спільне вчинення злочину.

Зняття інформації з електронних комунікаційних мереж — негласна слідча (розшукова) дія, яка полягає у знятті інформації з електронних комунікаційних мереж без відома їх власника, володільця або користувача, про що виноситься відповідна постанова (ст. 263 Кримінального процесуального кодексу України).

Ідентифікація — процес встановлення тотожності особи або предмета на основі сукупності ознак.

Імітування обстановки злочину — відтворення обстановки, подібної до тієї, в якій було вчинено злочин, з метою перевірки можливості його вчинення або виявлення доказів.

Інсценування — штучне створення обстановки або події, що не відбувалися в дійсності, з метою введення в оману або використання як доказів.

Інформатор — особа, яка на конфіденційній основі надає інформацію правоохоронним органам про злочинну діяльність.

Інформаційна безпека — захист інформації та інформаційних систем від несанкціонованого доступу, використання, розголошення, зміни або знищення.

Інформація з обмеженим доступом — конфіденційна, таємна та службова інформація. (Закон України "Про інформацію" ст. 20).

Канал надходження інформації — спосіб або джерело отримання інформації, що використовується в оперативно-розшуковій діяльності.

Кіберзлочинність — суспільно небезпечні винні діяння у кіберпросторі або з його використанням, що посягають на суспільні відносини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.

Класифікація інформації — поділ інформації на категорії на основі певних критеріїв, таких як рівень доступу, чутливість або тип.

Конвертування інформації — процес перетворення інформації з одного формату в інший.

Група ризику — сукупність осіб, які мають підвищену ймовірність вчинення або стати жертвами злочинів, на основі певних соціальних, економічних або поведінкових характеристик.

Дані оперативного обліку — систематизовані відомості, що використовуються в оперативно-розшуковій діяльності для обліку осіб, фактів та подій, які становлять оперативний інтерес.

Дезінформація — навмисне поширення неправдивої або спотвореної інформації з метою введення в оману, завдання шкоди або досягнення певних цілей.

Дешифрування — процес розшифрування закованої інформації з метою отримання її первісного змісту.

Диверсія — вчинення з метою ослаблення держави шляхом вибухів, підпалів або інших дій, спрямованих на масове знищення людей, заподіяння тілесних ушкоджень або іншої шкоди їхньому здоров'ю, на руйнування чи пошкодження об'єктів, які мають важливе народногосподарське чи оборонне значення, а також вчинення з тією самою метою дій, спрямованих на радіоактивне забруднення, масове отруєння, поширення епідемій, епізоотій чи епіфітотій (ст. 113 Кримінального кодексу України).

Докази — фактичні дані, отримані у передбаченому цим Кодексом порядку, на підставі яких слідчий, прокурор, слідчий суддя і суд встановлюють наявність чи відсутність фактів та обставин, що мають значення для кримінального провадження та підлягають доказуванню (ст. 84 Кримінального процесуального кодексу України).

Документи — спеціально створені з метою збереження інформації матеріальні об'єкти, які містять зафіксовані за допомогою письмових знаків, звуку, зображення тощо відомості, які можуть бути використані як доказ факту чи обставин, що встановлюються під час кримінального провадження (ст. 99 Кримінального процесуального кодексу України).

Допит — слідча (розшукова) дія, яка полягає в отриманні показань від свідка, потерпілого, підозрюваного, обвинуваченого, експерта або спеціаліста.

Експертиза — дослідження експертом на основі спеціальних знань матеріальних об'єктів, явищ і процесів, що містять інформацію про обставини кримінального провадження (ст. 242 Кримінального процесуального кодексу України).

Електронні комунікаційні мережі — сукупність технічних та програмних засобів, призначених для передавання, оброблення та зберігання інформації.

Електронний носій інформації — будь-який матеріальний об'єкт, призначений для зберігання та відтворення електронної інформації.

Загроза національній безпеці — сукупність умов і факторів, що створюють небезпеку життєво важливим національним інтересам України.

Закладка — негласне розміщення предметів, речовин або інформації в певному місці з метою їх подальшого використання.

Тема 2. Негласні слідчі (розшукові) дії, пов'язані з втручанням у приватне спілкування

Вступ

Тема "Негласні слідчі (розшукові) дії, пов'язані з втручанням у приватне спілкування" є надзвичайно актуальною в умовах розвитку інформаційного суспільства, де приватне спілкування набуває нових форм та методів здійснення. Зростання рівня злочинності, зокрема організованої, та використання сучасних технологій у протиправній діяльності вимагають від правоохоронних органів застосування ефективних методів розслідування, серед яких особливе місце посідають негласні слідчі (розшукові) дії (НСРД), пов'язані з втручанням у приватне спілкування.

Правова природа НСРД, що стосуються втручання у приватне спілкування, полягає в їхньому винятковому характері та необхідності дотримання балансу між інтересами суспільства у боротьбі зі злочинністю та правом на приватність громадян. У зв'язку з цим, вивчення правових основ, умов та порядку проведення таких НСРД є надзвичайно важливим для майбутніх працівників системи кримінальної юстиції.

У рамках цієї теми ми розглянемо широкий спектр питань, пов'язаних з НСРД, що стосуються втручання у приватне спілкування, включаючи основні засади такого втручання, умови та порядок проведення аудіо-, відеоконтролю особи, накладення арешту на кореспонденцію, зняття інформації з електронних комунікаційних мереж та електронних інформаційних систем. Особливу увагу буде приділено правовому регулюванню, тактичним прийомам та процесуальним аспектам проведення цих НСРД, а також фіксації, дослідженню та збереженню інформації, отриманої в результаті їх проведення.

Знання, отримані під час вивчення цієї теми, матимуть безпосереднє практичне значення для майбутньої професійної діяльності студентів, оскільки дозволять їм ефективно застосовувати НСРД, пов'язані з втручанням у приватне спілкування, у розслідуванні складних кримінальних справ, виявляти та припиняти діяльність організованих злочинних угруповань, забезпечувати безпеку суспільства та держави, а також дотримуватися законності та прав громадян під час слідчих дій.

Таким чином, вивчення НСРД, пов'язаних з втручанням у приватне спілкування, є необхідною складовою професійної підготовки майбутніх юристів, сприяючи формуванню у них необхідних знань, навичок та компетенцій для успішної роботи в системі кримінальної юстиції та зміцнення законності та правопорядку в Україні.

Основні запитання практичного заняття

1. Загальні положення та основні засади втручання у приватне спілкування.
2. Аудіо-, відеоконтроль особи: умови та порядок проведення.
3. Накладення арешту на кореспонденцію: поняття та особливості.

4. Зняття інформації з електронних комунікаційних мереж: правове регулювання.

5. Зняття інформації з електронних інформаційних систем: умови та порядок.

6. Фіксація, дослідження та збереження інформації, отриманої в результаті втручання.

7. Правові обмеження втручання у приватне спілкування.

Теми для есе та рефератів

1. Правові колізії при втручанні у приватне спілкування в Україні.
2. Захист персональних даних при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій.

3. Міжнародні стандарти захисту приватного спілкування.

4. Роль технологій у втручанні в приватне спілкування.

5. Етичні дилеми при проведенні аудіо-, відеоконтролю особи.

6. Вплив судової практики на проведення НСРД пов'язаних з втручанням у приватне спілкування.

7. Законодавчі ініціативи щодо удосконалення правового регулювання втручання у приватне спілкування.

Тестові запитання

1. Який вид НСРД передбачає негласне отримання змісту кореспонденції?
а) Аудіоконтроль особи;
б) Накладення арешту на кореспонденцію;
в) Спостереження за особою;
г) Контрольована закупка.

2. Хто дає дозвіл на зняття інформації з електронних комунікаційних мереж?

- а) Слідчий;
- б) Прокурор;
- в) Слідчий суддя;
- г) Керівник правоохоронного органу.

3. Який принцип є основоположним при втручанні у приватне спілкування?

- а) Гласність;
- б) Пропорційність;
- в) Публічність;
- г) Відкритість.

4. Яка НСРД передбачає негласний запис розмов особи?

- а) Зняття інформації з електронних інформаційних систем;

СЛОВНИК ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ

Агент — особа, яка на конфіденційній основі співпрацює з правоохоронними органами, надаючи інформацію або виконуючи завдання в рамках оперативно-розшукової діяльності. Агент може бути залучений для збору інформації, проникнення в злочинні групи або виконання інших завдань, спрямованих на запобігання, виявлення та розкриття злочинів (Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність»).

Алібі — доказ того, що підозрюваний або обвинувачений у момент вчинення злочину перебував в іншому місці. Алібі є важливим доказом, що спростовує причетність особи до злочину (Кримінальний процесуальний кодекс України).

Аудіо-, відеоконтроль особи — негласне отримання та фіксація за допомогою технічних засобів відомостей про розмови, інші звуки, рухи, дії, що пов'язані з особою, або місцем, де вони відбуваються. Аудіо-, відеоконтроль особи є різновидом негласних слідчих (розшукових) дій (ст. 260 Кримінального процесуального кодексу України).

Банда — стійке озброєне угруповання (організація, група) осіб, які заздалегідь зорганізувалися для вчинення нападу на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб (ст. 257 Кримінального кодексу України).

Вербування — процес залучення особи до конфіденційного співробітництва з правоохоронними органами. Вербування може здійснюватися з метою отримання інформації, необхідної для запобігання, виявлення та розкриття злочинів (Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність»).

Виїмка — слідча дія, що полягає у примусовому вилученні певних предметів або документів, що мають значення для кримінального провадження. Виїмка проводиться на підставі ухвали слідчого судді (ст. 168 Кримінального процесуального кодексу України).

Викриття — процес встановлення особи, яка вчинила злочин, та збирання доказів її вини. Викриття є результатом оперативно-розшукової та слідчої діяльності (Кримінальний процесуальний кодекс України, Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність»).

Висновок експерта — докладний опис проведених експертом досліджень та зроблені у результаті них висновки, обґрунтовані відповідями на запитання, поставлені слідчим суддею, судом, слідчим, прокурором, на підставі спеціальних знань експерта (ст. 101 Кримінального процесуального кодексу України).

Відеофіксація — процес запису відеозображення за допомогою технічних засобів. Відеофіксація використовується для фіксації ходу та результатів слідчих (розшукових) дій, а також для документування злочинів (Кримінальний процесуальний кодекс України).

58. Міжнародні стандарти захисту прав людини при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій.

59. Особливості використання результатів НСРД у справах, що стосуються кіберзлочинності.

60. Етичні дилеми, що виникають під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

61. Застосування методів аналізу великих даних (Big Data) у негласних слідчих (розшукових) діях: переваги та ризики.

62. Правові аспекти використання безпілотних літальних апаратів (дронів) у проведенні НСРД.

63. Роль та місце спеціалізованих підрозділів у проведенні негласних слідчих (розшукових) дій.

64. Забезпечення безпеки учасників негласних слідчих (розшукових) дій: правові та практичні аспекти.

65. Проблеми використання результатів НСРД у справах про екстрадицію: міжнародно-правовий аспект.

66. Негласні слідчі (розшукові) дії у справах про злочини, вчинені неповнолітніми: особливості та обмеження.

67. Особливості проведення негласних слідчих (розшукових) дій у місцях позбавлення волі.

68. Використання штучного інтелекту у проведенні негласних слідчих (розшукових) дій: перспективи та загрози.

69. Правові та етичні аспекти використання соціальних мереж у негласних слідчих (розшукових) діях.

70. Конфіденційність інформації, отриманої в результаті проведення негласних слідчих дій, та її використання в доказуванні.

б) Аудіоконтроль особи;

в) Спостереження за особою;

г) Обстеження публічно недоступних місць.

5. Який строк дії ухвали слідчого судді про проведення аудіо-, відеоконтролю особи?

а) Не може перевищувати 30 днів;

б) Не може перевищувати 60 днів;

в) Не може перевищувати 90 днів;

г) Не обмежений.

6. Яка мета накладення арешту на кореспонденцію?

а) Отримання доказів;

б) Запобігання злочинам;

в) Розкриття злочинів;

г) Усі відповіді вірні.

7. Хто може здійснювати зняття інформації з електронних інформаційних систем?

а) Лише співробітники правоохоронних органів;

б) Лише співробітники СБУ;

в) Співробітники правоохоронних органів та спеціалісти;

г) Лише прокурор.

8. Яка умова необхідна для зняття інформації з електронних комунікаційних мереж?

а) Наявність кримінального провадження;

б) Дозвіл прокурора;

в) Згода особи, щодо якої проводиться дія;

г) Всі відповіді не вірні.

9. Який вид НСРД передбачає негласне отримання даних з комп'ютерних систем?

а) Аудіоконтроль особи;

б) Зняття інформації з електронних інформаційних систем;

в) Спостереження за особою;

г) Контрольована закупка.

10. Який принцип лежить в основі фіксації результатів втручання у приватне спілкування?

а) Відкритість;

б) Гласність;

в) Достовірність;

г) Публічність.

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача 1: "Криптошахраї"

Ситуація: Слідчий відділ кіберполіції розслідує діяльність організованої злочинної групи, яка займається шахрайством з використанням криптовалют. Встановлено, що члени групи використовують складні технічні засоби для здійснення злочинів, а також застосовують методи конспірації для уникнення виявлення. Слідчий вважає, що для успішного розкриття злочинів необхідно провести негласні слідчі (розшукові) дії, пов'язані з втручанням в електронні комунікаційні мережі та електронні інформаційні системи. Під час проведення оперативно-розшукових заходів було встановлено, що злочинці використовують зашифровані месенджери та віртуальні приватні мережі (VPN) для спілкування та обміну інформацією.

Завдання:

Визначте, які саме негласні слідчі (розшукові) дії можна провести в даній ситуації, враховуючи специфіку кіберзлочинів та використання злочинцями засобів конспірації.

Опишіть порядок отримання дозволу на проведення зняття інформації з електронних комунікаційних мереж та електронних інформаційних систем.

Розробіть план фіксації та збереження інформації, отриманої під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій, з урахуванням специфіки криптовалютних транзакцій.

Які особливості використання отриманих доказів у суді, враховуючи їх електронний характер та можливість шифрування?

Які міжнародні правові аспекти слід враховувати при розслідуванні кіберзлочинів, пов'язаних з криптовалютами, враховуючи їх транскордонний характер?

Які спеціальні технічні засоби доцільно застосувати при проведенні НСРД, враховуючи використання злочинцями засобів шифрування та анонімізації?

Практична ситуація-задача 2: "Торгівля людьми"

Ситуація: Слідчий відділ Національної поліції розслідує діяльність організованої злочинної групи, яка займається торгівлею людьми. Встановлено, що члени групи використовують соціальні мережі та месенджери для вербування жертв, а також застосовують методи психологічного тиску та насильства. Слідчий вважає, що для успішного розкриття злочинів необхідно провести негласні слідчі (розшукові) дії, пов'язані з аудіо- та відеоконтролем особи, а також зняттям інформації з електронних комунікаційних мереж. Під час проведення оперативно-розшукових заходів було встановлено, що злочинці використовують закриті групи в соціальних мережах та месенджерах для спілкування та обміну інформацією, а також використовують кодові слова та фрази для приховування своїх злочинних намірів.

30. Перелік підстав для проведення оперативно-розшукової діяльності відповідно до Закону України "Про оперативно-розшукову діяльність".

31. Підстави, передбачені статтею 246 КПК України.

32. Фактичні підстави для проведення НСРД.

33. Юридичні підстави та умови проведення НСРД.

34. Організація проведення НСРД: взаємодія слідчих та оперативних підрозділів.

35. Судовий контроль та прокурорський нагляд за проведенням НСРД.

36. Поняття та види засобів, що використовуються під час проведення НСРД.

37. Оперативні обліки та їх застосування.

38. Оперативна техніка: класифікація та напрями застосування.

39. Ідентифіковані (помічені) та несправжні (імітаційні) засоби.

40. Процесуальне оформлення виготовлення та використання несправжніх (імітаційних) засобів.

41. Використання службово-розшукових собак та інших тварин.

42. Інтегровані інформаційно-пошукові системи, картотеки, оперативно-розшукові справи.

43. Поняття та мета фіксації НСРД.

44. Правова основа фіксації НСРД.

45. Алгоритм дій працівників правоохоронних органів при фіксації НСРД.

46. Дослідження інформації, отриманої при застосуванні технічних засобів.

47. Документи, що містять результати НСРД.

48. Документальне оформлення НСРД: протоколи та додатки.

49. Заходи щодо збереження отриманих під час проведення НСРД речей і документів.

50. Правові засади використання результатів НСРД у кримінальному судочинстві.

51. Використання протоколів щодо проведення НСРД під час досудового розслідування.

52. Суб'єкти використання результатів НСРД у кримінальному судочинстві.

53. Повноваження слідчого та прокурора щодо використання результатів НСРД.

54. Порядок використання результатів окремих НСРД.

55. Документальне оформлення НСРД та надання результатів слідчому, прокурору, суду.

56. Відкриття матеріалів, отриманих при проведенні НСРД.

57. Правовий статус конфіденційного співробітника та гарантії його безпеки при проведенні НСРД.

ЗАПИТАННЯ, ВИНЕСЕНІ НА ЗАЛІК

1. Поняття, правова природа та види НСРД.
2. Суб'єкти, уповноважені на проведення НСРД.
3. Загальні підстави проведення НСРД.
4. Відмінність НСРД від оперативно-розшукових та оперативно-технічних заходів.
5. Порядок отримання дозволу на проведення НСРД.
6. Процесуальні документи, що складаються при проведенні НСРД.
7. Контроль за проведенням НСРД.
8. Загальні положення та основні засади втручання у приватне спілкування.
9. Аудіо-, відеоконтроль особи: умови та порядок проведення.
10. Накладення арешту на кореспонденцію: поняття та особливості.
11. Зняття інформації з електронних комунікаційних мереж: правове регулювання.
12. Зняття інформації з електронних інформаційних систем: умови та порядок.
13. Фіксація, дослідження та збереження інформації, отриманої в результаті втручання.
14. Правові обмеження втручання у приватне спілкування.
15. Обстеження публічно недоступних місць: правові підстави та порядок проведення.
16. Спостереження за особою, річчю або місцем: тактичні завдання та прийоми.
17. Контроль за вчиненням злочину: поняття, форми та умови проведення.
18. Контрольована поставка та оперативна закупка: особливості проведення.
19. Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності.
20. Використання конфіденційного співробітництва: залучення та використання осіб.
21. Технічні засоби та спеціальні технічні засоби при проведенні НСРД.
22. Правові засади діяльності слідчих та оперативних підрозділів.
23. Сучасний стан правового регулювання НСРД.
24. Класифікація нормативно-правових актів, що регулюють НСРД.
25. Співвідношення КПК України та Закону України "Про оперативно-розшукову діяльність".
26. Підзаконні нормативні акти та їх роль у регулюванні НСРД.
27. Прокурорський нагляд за проведенням НСРД.
28. Судовий контроль за проведенням НСРД.
29. Загальні положення про підстави проведення НСРД.

Завдання:

Визначте, які саме негласні слідчі (розшукові) дії можна провести в даній ситуації, враховуючи специфіку злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми, та використання злочинцями засобів конспірації.

Опишіть порядок отримання дозволу на проведення аудіо- та відеоконтролю особи, а також зняття інформації з електронних комунікаційних мереж.

Розробіть план проведення аудіо- та відеоконтролю особи, враховуючи необхідність забезпечення безпеки жертв та документування фактів психологічного тиску та насильства.

Як забезпечити конфіденційність інформації, отриманої під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій, враховуючи вразливість жертв та ризик їх повторної віктимізації?

Які міжнародні правові аспекти слід враховувати при розслідуванні злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми, враховуючи їх транскордонний характер та необхідність співпраці з іноземними правоохоронними органами?

Як використовувати отримані докази для надання допомоги жертвам та їх реабілітації?

Тема 3. Інші види НСРД, не пов'язані з втручанням у приватне спілкування

Вступ

Тема "Інші види НСРД, не пов'язані з втручанням у приватне спілкування" є важливою складовою системи кримінального процесу, що відображає необхідність застосування різноманітних методів для ефективного розслідування злочинів. У сучасному світі, де злочинність набуває все більш складних та організованих форм, правоохоронні органи повинні мати у своєму арсеналі широкий спектр інструментів для виявлення, запобігання та розслідування злочинів. Негласні слідчі (розшукові) дії (НСРД), не пов'язані з втручанням у приватне спілкування, є одним із таких інструментів, що дозволяє отримувати важливу інформацію, не порушуючи права на приватність громадян.

Правова природа цих НСРД полягає в їхньому винятковому характері та необхідності дотримання балансу між інтересами суспільства у боротьбі зі злочинністю та правами і свободами громадян. У зв'язку з цим, вивчення правових основ, умов та порядку проведення таких НСРД є надзвичайно важливим для майбутніх працівників системи кримінальної юстиції.

У рамках цієї теми ми розглянемо широкий спектр питань, пов'язаних з НСРД, не пов'язаними з втручанням у приватне спілкування, включаючи обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи, встановлення місцезнаходження радіообладнання, спостереження за особою, річчю або місцем, моніторинг банківських рахунків, аудіо-, відеоконтроль місця, контроль за вчиненням злочину, контрольовану поставку, контрольовану закупку, оперативну закупку, спеціальний слідчий експеримент, імітування обстановки злочину, виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації, негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження, використання технічних та спеціальних технічних засобів, а також використання конфіденційного співробітництва.

Знання, отримані під час вивчення цієї теми, матимуть безпосереднє практичне значення для майбутньої професійної діяльності студентів, оскільки дозволять їм ефективно застосовувати НСРД, не пов'язані з втручанням у приватне спілкування, у розслідуванні складних кримінальних справ, виявляти та припиняти діяльність організованих злочинних угруповань, забезпечувати безпеку суспільства та держави, а також дотримуватися законності та прав громадян під час слідчих дій.

Таким чином, вивчення інших видів НСРД, не пов'язаних з втручанням у приватне спілкування, є необхідною складовою професійної підготовки майбутніх юристів, сприяючи формуванню у них необхідних знань, навичок та компетенцій для успішної роботи в системі кримінальної юстиції та зміцнення законності та правопорядку в Україні.

59. Порівняльний аналіз законодавства України та країн Європейського Союзу щодо проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

60. Використання безпілотних літальних апаратів (дронів) у проведенні негласних слідчих (розшукових) дій: правові та технічні аспекти.

61. Роль та місце спеціалізованих підрозділів у проведенні негласних слідчих (розшукових) дій.

62. Забезпечення безпеки учасників негласних слідчих (розшукових) дій.

63. Проблеми використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у справах про екстрадицію.

64. Негласні слідчі (розшукові) дії у справах про злочини, вчинені неповнолітніми.

65. Особливості проведення негласних слідчих (розшукових) дій у справах про злочини, вчинені в місцях позбавлення волі.

66. Застосування методів аналізу великих даних (Big Data) у проведенні негласних слідчих (розшукових) дій.

67. Правові та етичні аспекти використання соціальних мереж у проведенні негласних слідчих (розшукових) дій.

68. Міжнародне співробітництво у сфері проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

69. Сучасні тенденції розвитку законодавства щодо негласних слідчих (розшукових) дій.

70. Конфіденційність інформації, отриманої в результаті проведення негласних слідчих дій, та її використання в доказуванні.

33. Ефективність прокурорського нагляду за законністю підстав для проведення НСРД.

34. Вплив судової практики на формування підстав для проведення НСРД.

35. Законодавчі ініціативи щодо удосконалення підстав для проведення НСРД.

36. Проблеми використання оперативних обліків у кримінальному провадженні.

37. Ефективність застосування оперативної техніки при проведенні НСРД.

38. Правові аспекти використання ідентифікованих (помічених) та несправжніх (імітаційних) засобів.

39. Етичні аспекти використання службово-розшукових собак та інших тварин.

40. Роль Інтегрованої інформаційно-пошукової системи ОВС України у розкритті злочинів.

41. Вплив технічного прогресу на засоби, що використовуються при проведенні НСРД.

42. Спеціальні технічні засоби для проведення окремих видів НСРД.

43. Проблеми фіксації НСРД в умовах використання сучасних технологій.

44. Допустимість доказів, отриманих в результаті НСРД.

45. Роль протоколу НСРД у кримінальному провадженні.

46. Ефективність заходів щодо збереження отриманих під час проведення НСРД речей і документів.

47. Вплив судової практики на формування вимог до фіксації НСРД.

48. Вплив технічного прогресу на фіксацію НСРД.

49. Міжнародні стандарти фіксації результатів негласних слідчих (розшукових) дій.

50. Проблеми використання результатів НСРД у кримінальному судочинстві.

51. Допустимість доказів, отриманих в результаті НСРД.

52. Роль протоколу НСРД у кримінальному провадженні.

53. Ефективність відкриття матеріалів, отриманих при проведенні НСРД.

54. Вплив судової практики на формування правил використання результатів НСРД.

55. Вплив технічного прогресу на використання результатів НСРД.

56. Міжнародні стандарти використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій.

57. Застосування НСРД у розслідуванні злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів.

58. Психологічні аспекти проведення негласних слідчих (розшукових) дій: вплив на учасників процесу.

Основні запитання практичного заняття

1. Обстеження публічно недоступних місць: правові підстави та порядок проведення.

2. Спостереження за особою, річчю або місцем: тактичні завдання та прийоми.

3. Контроль за вчиненням злочину: поняття, форми та умови проведення.

4. Контрольована поставка та оперативна закупка: особливості проведення.

5. Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності.

6. Використання конфіденційного співробітництва: залучення та використання осіб.

7. Технічні засоби та спеціальні технічні засоби при проведенні НСРД.

Теми для есе та рефератів

1. Правові аспекти обстеження публічно недоступних місць.

2. Тактичні особливості спостереження в умовах міста.

3. Проблеми провокації при контролі за вчиненням злочину.

4. Міжнародний досвід проведення контрольованої поставки.

5. Етичні аспекти використання конфіденційного співробітництва.

6. Вплив технічного прогресу на проведення НСРД.

7. Спеціальні слідчі експерименти в кримінальному провадженні.

Тестові запитання

1. Який вид НСРД передбачає негласне проникнення в приміщення без дозволу власника?

а) Спостереження за особою;

б) Обстеження публічно недоступних місць;

в) Контрольована поставка;

г) Аудіоконтроль місця.

2. Який вид НСРД передбачає негласне відстеження руху об'єкта?

а) Контроль за вчиненням злочину;

б) Спостереження за особою;

в) Оперативна закупка;

г) Виконання спеціального завдання.

3. Який вид НСРД передбачає негласне придбання товару з метою виявлення злочинної діяльності?

а) Контрольована поставка;

б) Оперативна закупка;

в) Спеціальний слідчий експеримент;

г) Імітування обстановки злочину.

4. Який вид НСРД передбачає негласне впровадження особи в злочинну групу?

- а) Контроль за вчиненням злочину;
- б) Виконання спеціального завдання;
- в) Конфіденційне співробітництво;
- г) Аудіоконтроль місця.

5. Який вид НСРД передбачає негласне отримання інформації від особи, яка співпрацює з правоохоронними органами?

- а) Спостереження за особою;
- б) Конфіденційне співробітництво;
- в) Контрольована поставка;
- г) Обстеження публічно недоступних місць.

6. Який вид НСРД передбачає негласне відстеження фінансових операцій?

- а) Моніторинг банківських рахунків;
- б) Оперативна закупка;
- в) Контроль за вчиненням злочину;
- г) Аудіоконтроль місця.

7. Який вид НСРД передбачає негласне отримання зразків речових доказів?

- а) Спостереження за особою;
- б) Негласне отримання зразків;
- в) Контрольована поставка;
- г) Обстеження публічно недоступних місць.

8. Яка умова необхідна для проведення контролю за вчиненням злочину?

- а) Наявність кримінального провадження;
- б) Дозвіл прокурора;
- в) Згода особи, щодо якої проводиться дія;
- г) Всі відповіді не вірні.

9. Який вид НСРД передбачає негласне відстеження радіосигналів?

- а) Аудіоконтроль місця;
- б) Установлення місцезнаходження радіобладнання;
- в) Спостереження за особою;
- г) Контрольована поставка.

10. Який принцип лежить в основі використання конфіденційного співробітництва?

- а) Відкритість;
- б) Гласність;

ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

1. Проблеми правової регламентації НСРД в Україні.
2. Етичні аспекти проведення НСРД.
3. Міжнародний досвід проведення НСРД.
4. Роль НСРД у боротьбі з організованою злочинністю.
5. Захист прав людини при проведенні НСРД.
6. Вплив розвитку технологій на проведення НСРД.
7. Негласні слідчі (розшукові) дії в умовах воєнного стану.
8. Правові колізії при втручанні у приватне спілкування в Україні.
9. Захист персональних даних при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій.
10. Міжнародні стандарти захисту приватного спілкування.
11. Роль технологій у втручанні в приватне спілкування.
12. Етичні дилеми при проведенні аудіо-, відеоконтролю особи.
13. Вплив судової практики на проведення НСРД пов'язаних з втручанням у приватне спілкування.
14. Законодавчі ініціативи щодо удосконалення правового регулювання втручання у приватне спілкування.
15. Правові аспекти обстеження публічно недоступних місць.
16. Тактичні особливості спостереження в умовах міста.
17. Проблеми провокації при контролі за вчиненням злочину.
18. Міжнародний досвід проведення контрольованої поставки.
19. Етичні аспекти використання конфіденційного співробітництва.
20. Вплив технічного прогресу на проведення НСРД.
21. Спеціальні слідчі експерименти в кримінальному провадженні.
22. Проблеми правового регулювання НСРД в Україні.
23. Роль Конституції України у регулюванні НСРД.
24. Співвідношення міжнародних стандартів та національного законодавства у сфері НСРД.
25. Проблеми судового контролю за НСРД.
26. Роль прокурорського нагляду у забезпеченні законності НСРД.
27. Вплив судової практики на удосконалення правового регулювання НСРД.
28. Законодавчі ініціативи щодо реформування правового регулювання НСРД.
29. Проблеми тлумачення фактичних підстав для проведення НСРД.
30. Співвідношення фактичних та юридичних підстав для проведення НСРД.
31. Роль судового контролю у забезпеченні законності підстав для проведення НСРД.
32. Проблеми взаємодії слідчих та оперативних підрозділів при проведенні НСРД.

Під час судового розгляду кримінальної справи виникла необхідність допитати особу, яка проводила негласні слідчі (розшукові) дії.

Сторона захисту заявила клопотання про допит цієї особи як свідка.

Прокурор заперечив проти допиту, посилаючись на необхідність збереження таємниці оперативно-розшукової діяльності.

Завдання:

1. Чи підлягає задоволенню клопотання сторони захисту?
2. Який порядок допиту особи, яка проводила НСРД?
3. Які права та обов'язки має особа, яка проводила НСРД, при допиті в суді?
4. Як суду діяти в даній ситуації?
5. Які наслідки відмови у допиті особи, яка проводила НСРД?
6. Розгляньте питання, щодо допиту осіб, які були залучені або проводили негласних слідчих (розшукових) дій як свідків.

в) Добровільність;

г) Публічність.

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача 1: "Міжнародний канал контрабанди"

Ситуація: Слідчий відділ Служби безпеки України розслідує діяльність міжнародної організованої злочинної групи, яка займається контрабандою наркотичних речовин через морський порт. Встановлено, що члени групи використовують складну систему конспірації, включаючи зміну маршрутів, використання підроблених документів та використання спеціально обладнаних схованок у контейнерах. Слідчий вважає, що для успішного розкриття злочинної діяльності групи необхідно провести комплекс негласних слідчих (розшукових) дій, включаючи спостереження за об'єктами, контроль за вчиненням злочину (контрольована поставка), та виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності. Під час проведення оперативних дій, було встановлено, що злочинці використовують радіо обладнання для зв'язку між собою.

Завдання:

Визначте, які саме негласні слідчі (розшукові) дії можна провести в даній ситуації, враховуючи міжнародний характер злочинної діяльності та використання злочинцями складних методів конспірації.

Опишіть порядок отримання дозволу на проведення спостереження, контрольованої поставки та виконання спеціального завдання.

Розробіть план проведення контрольованої поставки, включаючи вибір маршруту, використання спеціальних технічних засобів та забезпечення безпеки учасників операції.

Як забезпечити координацію дій між слідчими та оперативними підрозділами під час проведення комплексу негласних слідчих (розшукових) дій?

Які міжнародні правові аспекти слід враховувати при розслідуванні міжнародної контрабанди, враховуючи необхідність співпраці з іноземними правоохоронними органами?

Як використовувати отримані докази для притягнення до відповідальності всіх членів злочинної групи, включаючи організаторів та фінансистів?

Які дії потрібно провести для встановлення місцезнаходження радіо обладнання, яке використовують злочинці.

Практична ситуація-задача 2: "Незаконний видобуток корисних копалин"

Ситуація: Слідчий відділ Державного бюро розслідувань розслідує справу про незаконний видобуток бурштину в одному з регіонів України. Встановлено, що злочинна група використовує важку техніку та організовує незаконні копальні на території природного заповідника. Слідчий вважає, що для документування фактів незаконного видобутку необхідно провести комплекс негласних слідчих (розшукових) дій, включаючи обстеження публічно

недоступних місць, аудіо- та відеоконтроль місця, а також використання конфіденційного співробітництва. Під час проведення оперативних дій, було виявлено, що у злочинців є озброєна охорона, та вони використовують техніку, для перешкоджання проведення слідчих дій.

Завдання:

Визначте, які саме негласні слідчі (розшукові) дії можна провести в даній ситуації, враховуючи специфіку незаконного видобутку корисних копалин та використання злочинцями важкої техніки.

Опишіть порядок отримання дозволу на проведення обстеження публічно недоступних місць та аудіо- та відеоконтролю місця.

Розробіть план проведення обстеження публічно недоступних місць, враховуючи необхідність забезпечення безпеки учасників операції та документування фактів незаконного видобутку.

Як залучити осіб до конфіденційного співробітництва, враховуючи ризик їх викриття та тиску з боку злочинців?

Як використовувати отримані докази для відшкодування збитків, завданих природному заповіднику?

Як протидіяти озброєній охороні та використанню техніки, для перешкоджання слідчим діям?

Тема 8. Використання під час кримінального провадження відомостей, отриманих у результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій

Запитання до теми

1. Аналіз конкретних прикладів використання результатів НСРД у кримінальному провадженні.
2. Складання клопотання про відкриття матеріалів, отриманих при проведенні НСРД.
3. Розгляд конкретних прикладів допиту осіб, залучених до проведення НСРД.
4. Практичні вправи з аналізу протоколів НСРД.
5. Моделювання ситуацій щодо використання результатів окремих НСРД.
6. Аналіз судової практики щодо допустимості доказів, отриманих в результаті НСРД.
7. Вирішення практичних ситуацій щодо повноважень слідчого та прокурора.
8. Розгляд питань щодо порядку передавання інформації, одержаної внаслідок проведення негласних слідчих (розшукових) дій.
9. Розгляд питань щодо загальних вимог до ухвали слідчого судді про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії.

Запитання для самоконтролю

1. Які правові засади використання результатів НСРД у кримінальному судочинстві?
2. Як використовуються протоколи щодо проведення НСРД під час досудового розслідування?
3. Хто є суб'єктами використання результатів НСРД у кримінальному судочинстві?
4. Які повноваження слідчого та прокурора щодо використання результатів НСРД?
5. Як використовуються результати окремих НСРД?
6. Як документально оформлюються НСРД та надаються результати слідчому, прокурору, суду?
7. Як відбувається відкриття матеріалів, отриманих при проведенні НСРД?
8. Які вимоги до ухвали слідчого судді про дозвіл на проведення НСРД?
9. Які наслідки порушення порядку використання результатів НСРД?
10. Які особливості допиту осіб, залучених до проведення НСРД?

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять
Практична ситуація-задача 1: "Допит особи, яка проводила НСРД"
Ситуація:

Слідчий склав протокол про результати зняття інформації, але не додав до нього роздруківки електронних листів.

Адвокат підозрюваного заявив клопотання про визнання протоколу недопустимим доказом.

Завдання:

1. Які вимоги до фіксації результатів зняття інформації з електронних комунікаційних мереж передбачені КПК України?
2. Чи є протокол, складений слідчим, допустимим доказом?
3. Які наслідки відсутності роздруківок електронних листів?
4. Як слідчому забезпечити достовірність даних про електронні адреси та IP-адреси?
5. Які права має підозрюваний у даній ситуації?
6. Розгляньте питання, щодо дослідження інформації, отриманої при застосуванні технічних засобів.

Тема 4. Правові засади проведення негласних слідчих (розшукових) дій

Вступ

Тема "Правові засади проведення негласних слідчих (розшукових) дій" є ключовою для формування фундаментального розуміння кримінального процесу в умовах сучасних викликів. Зростання рівня складності злочинів, зокрема тих, що мають ознаки організованості та транснаціонального характеру, вимагає від правоохоронних органів застосування нетрадиційних методів розслідування. Негласні слідчі (розшукові) дії (НСРД) є одним із таких методів, що дозволяє отримувати інформацію, недоступну звичайними способами.

Однак, застосування НСРД вимагає чіткого правового регулювання, що забезпечує баланс між необхідністю ефективного розслідування та захистом прав і свобод громадян. Правові засади проведення НСРД визначають межі та умови їх застосування, встановлюючи гарантії законності та обґрунтованості дій правоохоронних органів. У зв'язку з цим, вивчення правових основ проведення НСРД є надзвичайно важливим для майбутніх працівників системи кримінальної юстиції, оскільки дозволяє їм усвідомити правову природу, межі та умови застосування цих дій.

У рамках цієї теми ми розглянемо широкий спектр питань, пов'язаних з правовими засадами проведення НСРД, включаючи правові засади діяльності слідчих та оперативних підрозділів правоохоронних органів, сучасний стан правового регулювання проведення НСРД, правову основу їх проведення, класифікацію нормативно-правових актів, що регулюють правовідносини під час проведення НСРД, обсяг та зміст правового застосування норм Конституції України в оперативно-розшуковій діяльності, загально-правову характеристику Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», сферу правового регулювання НСРД нормами Кримінального процесуального кодексу України, співвідношення КПК України з Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність», підзаконні нормативні акти правоохоронних органів, а також питання прокурорського нагляду та судового контролю за проведенням НСРД.

Знання, отримані під час вивчення цієї теми, матимуть безпосереднє практичне значення для майбутньої професійної діяльності студентів, оскільки дозволять їм ефективно застосовувати НСРД у розслідуванні складних кримінальних справ, дотримуючись при цьому законності та прав громадян.

Таким чином, вивчення правових засад проведення НСРД є необхідною складовою професійної підготовки майбутніх юристів, сприяючи формуванню у них необхідних знань, навичок та компетенцій для успішної роботи в системі кримінальної юстиції та зміцнення законності та правопорядку в Україні.

Основні запитання практичного заняття

1. Правові засади діяльності слідчих та оперативних підрозділів.
2. Сучасний стан правового регулювання НСРД.

3. Класифікація нормативно-правових актів, що регулюють НСРД.
4. Співвідношення КПК України та Закону України "Про оперативно-розшукову діяльність".
5. Підзаконні нормативні акти та їх роль у регулюванні НСРД.
6. Прокурорський нагляд за проведенням НСРД.
7. Судовий контроль за проведенням НСРД.

Теми для есе та рефератів

1. Проблеми правового регулювання НСРД в Україні.
2. Роль Конституції України у регулюванні НСРД.
3. Співвідношення міжнародних стандартів та національного законодавства у сфері НСРД.
4. Проблеми судового контролю за НСРД.
5. Роль прокурорського нагляду у забезпеченні законності НСРД.
6. Вплив судової практики на удосконалення правового регулювання НСРД.
7. Законодавчі ініціативи щодо реформування правового регулювання НСРД.

Тестові запитання

1. Який нормативно-правовий акт визначає загальні засади проведення НСРД?
 - а) Закон України "Про Національну поліцію";
 - б) Кримінальний процесуальний кодекс України;
 - в) Закон України "Про Службу безпеки України";
 - г) Закон України "Про оперативно-розшукову діяльність".
2. Хто здійснює судовий контроль за проведенням НСРД?
 - а) Слідчий;
 - б) Прокурор;
 - в) Слідчий суддя;
 - г) Керівник правоохоронного органу.
3. Який принцип є основоположним при проведенні НСРД?
 - а) Гласність;
 - б) Законність;
 - в) Публічність;
 - г) Відкритість.
4. Який нормативно-правовий акт регулює оперативно-розшукову діяльність?
 - а) Кримінальний процесуальний кодекс України;
 - б) Закон України "Про оперативно-розшукову діяльність";

Тема 7. Фіксація ходу та результатів негласних слідчих (розшукових) дій

Запитання до теми

1. Аналіз конкретних прикладів фіксації НСРД.
2. Складання протоколу про результати НСРД.
3. Розгляд конкретних прикладів додатків до протоколу НСРД.
4. Практичні вправи з дослідження інформації, отриманої при застосуванні технічних засобів.
5. Моделювання ситуацій щодо збереження отриманих під час проведення НСРД речей і документів.
6. Аналіз судової практики щодо допустимості доказів, отриманих в результаті НСРД.
7. Вирішення практичних ситуацій щодо алгоритму дій працівників правоохоронних органів при фіксації НСРД.
8. Розгляд питань щодо дій при виявленні слідів тяжкого злочину.
9. Розгляд питань щодо вимог до змісту протоколу НСРД.

Запитання для самоконтролю

1. Що таке фіксація НСРД та яка її мета?
2. Яка правова основа фіксації НСРД?
3. Який алгоритм дій працівників правоохоронних органів при фіксації НСРД?
4. Як досліджується інформація, отримана при застосуванні технічних засобів?
5. Які документи містять результати НСРД?
6. Як документально оформлюються НСРД?
7. Які заходи вживаються для збереження отриманих під час проведення НСРД речей і документів?
8. Які вимоги до змісту протоколу НСРД?
9. Які наслідки порушення порядку фіксації НСРД?
10. Які суб'єкти організації та проведення негласних слідчих (розшукових) дій?

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача: "Зняття інформації з електронних комунікаційних мереж у справі про шахрайство"

Ситуація:

Під час розслідування шахрайської схеми в Інтернеті було проведено зняття інформації з електронних комунікаційних мереж.

В результаті зняття інформації були отримані дані про електронні адреси та IP-адреси, які використовувалися для вчинення шахрайства.

О Для встановлення осіб, причетних до крадіжки, необхідно використати оперативні обліки.

О Так само, потрібно використати Інтегровану інформаційно-пошукову систему ОВС України, підсистему «Антикваріат».

· **Завдання:**

1. Які оперативні обліки можна використати для встановлення осіб, причетних до крадіжки?

2. Як правильно використовувати Інтегровану інформаційно-пошукову систему ОВС України, підсистему «Антикваріат»?

3. Які технічні засоби можна використати для документування факту крадіжки?

4. Які процесуальні документи необхідно скласти для фіксації результатів огляду місця події?

5. Як використовувати отримані докази в суді?

6. Розгляньте питання щодо особливостей створення, накопичення та використання оперативних обліків.

в) Закон України "Про Національну поліцію";
г) Закон України "Про Службу безпеки України".

5. Який вид нагляду здійснює прокурор за проведенням НСРД?

- а) Судовий;
- б) Прокурорський;
- в) Громадський;
- г) Відомчий.

6. Яка мета судового контролю за проведенням НСРД?

- а) Забезпечення законності;
- б) Запобігання злочинам;
- в) Розкриття злочинів;
- г) Усі відповіді вірні.

7. Хто має право на проведення НСРД?

- а) Лише слідчі;
- б) Лише оперативні працівники;
- в) Слідчі та оперативні працівники;
- г) Лише прокурор.

8. Яка умова необхідна для проведення НСРД?

- а) Наявність кримінального провадження;
- б) Дозвіл прокурора;
- в) Згода особи, щодо якої проводиться дія;
- г) Всі відповіді не вірні.

9. Який вид контролю здійснює слідчий суддя?

- а) Прокурорський;
- б) Судовий;
- в) Громадський;
- г) Відомчий.

10. Який принцип лежить в основі правового регулювання НСРД?

- а) Відкритість;
- б) Гласність;
- в) Верховенство права;
- г) Публічність.

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача 1: "Незаконне прослуховування"

Ситуація: Оперативний співробітник СБУ, діючи на підставі усного доручення свого керівника, без отримання ухвали слідчого судді, встановив

прослуховування телефонних розмов громадянина Н., який підозрюється у зв'язках з організованою злочинною групою. Під час прослуховування були отримані записи розмов, які містять ознаки підготовки до вчинення тяжкого злочину. Слідчий, отримавши ці записи, вирішив використати їх як докази у кримінальному провадженні.

Завдання:

Оцініть правомірність дій оперативного співробітника СБУ.

Чи можуть бути використані отримані записи як докази у кримінальному провадженні?

Які наслідки можуть настати для оперативного співробітника та його керівника за незаконне прослуховування?

Які права має громадянин Н. у даній ситуації?

Як слідчому діяти в цій ситуації з точки зору дотримання законності?

Розгляньте питання, щодо співвідношення Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» та Кримінально процесуального кодексу України в цій ситуації.

Практична ситуація-задача 2: "Контроль за поштовою кореспонденцією"

Ситуація: Слідчий, розслідуючи справу про контрабанду наркотичних речовин, отримав інформацію, що підозрюваний використовує поштові відправлення для пересилання наркотиків. Слідчий звернувся до слідчого судді з клопотанням про накладення арешту на поштову кореспонденцію підозрюваного. Слідчий суддя, розглянувши клопотання, видав ухвалу про накладення арешту на всю поштову кореспонденцію підозрюваного без обмеження строку дії ухвали. Під час виконання ухвали були вилучені листи, які не містили ознак наркотичних речовин, але містили особисту інформацію підозрюваного.

Завдання:

Оцініть правомірність дій слідчого судді при видачі ухвали.

Чи правомірно були вилучені листи, які не містили ознак наркотичних речовин?

Які права має підозрюваний у даній ситуації?

Які наслідки можуть настати для слідчого за порушення порядку накладення арешту на поштову кореспонденцію?

Як співвідносяться права людини на таємницю листування та інтереси кримінального провадження?

Проаналізуйте Інструкцію про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні в контексті даної ситуації.

Тема 6. Засоби, що використовуються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій

Запитання до теми

1. Аналіз конкретних прикладів використання оперативних обліків.
2. Практичні вправи з використання оперативної техніки.
3. Розгляд конкретних прикладів використання ідентифікованих (помічених) та несправжніх (імітаційних) засобів.
4. Складання процесуальних документів щодо виготовлення та використання несправжніх (імітаційних) засобів.
5. Моделювання ситуацій з використанням службово-розшукових собак.
6. Аналіз Інтегрованої інформаційно-пошукової системи ОВС України.
7. Вирішення практичних ситуацій щодо використання різних видів засобів при проведенні НСРД.
8. Розгляд питань щодо використання технічних засобів гласно і негласно.
9. Розгляд питань щодо використання засобів під час доказування.

Запитання для самоконтролю

1. Які поняття та види засобів використовуються при проведенні НСРД?
2. Що таке оперативні обліки та для чого вони використовуються?
3. Які види оперативної техніки використовуються при проведенні НСРД?
4. Що таке ідентифіковані (помічені) та несправжні (імітаційні) засоби?
5. Як процесуально оформлюється виготовлення та використання несправжніх (імітаційних) засобів?
6. Як використовуються службово-розшукові собаки та інші тварини при проведенні НСРД?
7. Які інформаційні підсистеми входять до складу Інтегрованої інформаційно-пошукової системи ОВС України?
8. Які особливості використання автоматизованих інформаційно-пошукових систем?
9. Які особливості використання несправжніх (імітаційних) засобів у процесі доказування?
10. Які суб'єкти збереження та аналітичного оброблення інформаційних масивів?

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача 1: "Крадіжка антикваріату"

Ситуація:

О Слідчі органи розслідують справу про крадіжку антикварних цінностей з музею.

О Під час розслідування встановлено, що злочинці використовують спеціальні технічні засоби для проникнення в музей та викрадення цінностей.

Слідчий Національної поліції, на підставі цієї інформації, вирішив розпочати проведення негласних слідчих (розшукових) дій, включаючи обстеження публічно недоступних місць.

Під час проведення оперативних дій, було виявлено, що злочинна група, використовує засоби контрспостереження.

Завдання:

1. Оцініть наявність підстав для проведення негласних слідчих (розшукових) дій у даній ситуації.

2. Які дії повинен вчинити слідчий Національної поліції для отримання дозволу на обстеження публічно недоступних місць?

3. Які особливості організації проведення НСРД в даній ситуації, враховуючи наявність організованої злочинної групи?

4. Як слідчому діяти в разі виявлення фактів незаконного зберігання вибухових речовин?

5. Як використовувати інформацію, отриману під час обстеження публічно недоступних місць, як доказ у суді?

6. Розгляньте питання щодо подолання заходів безпеки організованих злочинних груп, злочинних організацій та заходів протидії проведенню негласних слідчих (розшукових) дій.

Тема 5. Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій

Вступ

Тема "Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій" є надзвичайно важливою для розуміння процесу кримінального розслідування в Україні. В умовах зростання складності злочинів, особливо тих, що мають ознаки організованої злочинності, виникає необхідність застосування негласних методів розслідування. Проте, їх використання має бути чітко регламентовано законом, щоб забезпечити баланс між ефективністю розслідування та захистом прав і свобод громадян.

Підстави для проведення негласних слідчих (розшукових) дій (НСРД) є фундаментальними для легітимності їх застосування. Вони визначають, коли і за яких обставин правоохоронні органи можуть вдаватися до таких методів. Вивчення цих підстав є критично важливим для майбутніх працівників системи кримінальної юстиції, оскільки дозволяє їм розуміти межі своїх повноважень та забезпечувати законність своїх дій.

У рамках цієї теми ми розглянемо широкий спектр питань, пов'язаних з підставами проведення НСРД. Ми почнемо з аналізу загальних положень про підстави проведення НСРД, включаючи перелік підстав для проведення оперативно-розшукової діяльності, передбачений Законом України "Про оперативно-розшукову діяльність". Особливу увагу буде приділено аналізу фактичних та юридичних підстав для проведення НСРД, включаючи тлумачення приводів, що містяться в заявах, повідомленнях та інших джерелах інформації.

Ми також розглянемо умови проведення НСРД відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України, включаючи вимоги щодо розслідування злочинів відповідної тяжкості, наявності сукупності фактичних даних про злочин та неможливості отримання доказів в інший спосіб. Окрему увагу буде приділено юридичним (документальним) підставам для проведення НСРД, таким як письмові доручення слідчого, ухвали слідчого судді та вказівки прокурора.

Ми також розглянемо організацію проведення НСРД, включаючи взаємодію слідчих та оперативних підрозділів, судовий контроль та нагляд прокурора за проведенням НСРД. Особливу увагу буде приділено аналізу змісту постанови, клопотання слідчого, прокурора слідчому судді про дозвіл на проведення НСРД, порядку розгляду клопотання та ухвали слідчого судді про дозвіл на проведення НСРД.

Знання, отримані під час вивчення цієї теми, матимуть безпосереднє практичне значення для майбутньої професійної діяльності студентів, оскільки дозволять їм ефективно та законно застосовувати НСРД у розслідуванні складних кримінальних справ.

Таким чином, вивчення підстав проведення НСРД є необхідною складовою професійної підготовки майбутніх юристів, сприяючи формуванню у них

глибокого розуміння правових принципів та практичних навичок, необхідних для успішної роботи в системі кримінальної юстиції.

Основні запитання практичного заняття

1. Загальні положення про підстави проведення НСРД.
2. Перелік підстав для проведення оперативно-розшукової діяльності відповідно до Закону України "Про оперативно-розшукову діяльність".
3. Підстави, передбачені статтею 246 КПК України.
4. Фактичні підстави для проведення НСРД.
5. Юридичні підстави та умови проведення НСРД.
6. Організація проведення НСРД: взаємодія слідчих та оперативних підрозділів.
7. Судовий контроль та прокурорський нагляд за проведенням НСРД.

Теми для есе та рефератів

1. Проблеми тлумачення фактичних підстав для проведення НСРД.
2. Співвідношення фактичних та юридичних підстав для проведення НСРД.
3. Роль судового контролю у забезпеченні законності підстав для проведення НСРД.
4. Проблеми взаємодії слідчих та оперативних підрозділів при проведенні НСРД.
5. Ефективність прокурорського нагляду за законністю підстав для проведення НСРД.
6. Вплив судової практики на формування підстав для проведення НСРД.
7. Законодавчі ініціативи щодо удосконалення підстав для проведення НСРД.

Тестові запитання

1. Який нормативно-правовий акт визначає підстави для проведення оперативно-розшукової діяльності?
 - а) Кримінальний процесуальний кодекс України;
 - б) Закон України "Про оперативно-розшукову діяльність";
 - в) Закон України "Про Національну поліцію";
 - г) Закон України "Про Службу безпеки України".
2. Хто дає дозвіл на проведення НСРД у випадках, передбачених КПК України?
 - а) Слідчий;
 - б) Прокурор;
 - в) Слідчий суддя;
 - г) Керівник правоохоронного органу.

Тема 5. Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій

Запитання до теми

1. Аналіз конкретних ситуацій щодо наявності підстав для проведення НСРД.
2. Складання клопотання слідчого, прокурора слідчому судді про дозвіл на проведення НСРД.
3. Аналіз ухвал слідчого судді про дозвіл на проведення НСРД.
4. Розгляд конкретних прикладів взаємодії слідчих та оперативних підрозділів.
5. Аналіз судової практики щодо судового контролю за НСРД.
6. Розгляд конкретних прикладів прокурорського нагляду за НСРД.
7. Вирішення практичних ситуацій щодо тлумачення фактичних підстав для проведення НСРД.
8. Розгляд питань щодо дій слідчого, прокурора в невідкладних випадках.
9. Розгляд питань щодо рішень прокурора, при контролі за вчиненням злочину.

Запитання для самоконтролю

1. Які загальні положення про підстави проведення НСРД?
2. Які підстави для проведення оперативно-розшукової діяльності передбачені Законом України "Про оперативно-розшукову діяльність"?
3. Які підстави для проведення НСРД передбачені статтею 246 КПК України?
4. Що таке фактичні підстави для проведення НСРД?
5. Що таке юридичні підстави та умови проведення НСРД?
6. Як організовується проведення НСРД?
7. Які повноваження суду при здійсненні контролю за підставами проведення НСРД?
8. Які повноваження прокурора при здійсненні нагляду за підставами проведення НСРД?
9. Які наслідки відсутності підстав для проведення НСРД?
10. Які особливості клопотання слідчого, прокурора слідчому судді про дозвіл на проведення НСРД?

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача: "Незаконний обіг зброї"

Ситуація:

До Національної поліції України надійшла інформація про діяльність організованої злочинної групи, яка займається незаконним обігом зброї.

Інформація містила дані про можливих членів групи, місця зберігання зброї та канали її збуту.

Які повноваження суду при вирішенні питання про допустимість доказів, отриманих під час проведення НСРД?

Як співвідносяться права підозрюваних на захист та інтереси правосуддя?

Які наслідки можуть настати для слідчого за використання недопустимих доказів?

Розгляньте питання, щодо загально-правової характеристики Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» на сучасному етапі, в контексті даної ситуації.

3. Який вид підстав передбачає наявність інформації про злочин?

- а) Фактичні;
- б) Юридичні;
- в) Організаційні;
- г) Технічні.

4. Який нормативно-правовий акт визначає підстави для проведення НСРД у кримінальному провадженні?

- а) Закон України "Про оперативно-розшукову діяльність";
- б) Кримінальний процесуальний кодекс України;
- в) Закон України "Про Національну поліцію";
- г) Закон України "Про Службу безпеки України".

5. Який вид нагляду здійснює прокурор за законністю підстав проведення НСРД?

- а) Судовий;
- б) Прокурорський;
- в) Громадський;
- г) Відомчий.

6. Яка мета судового контролю за підставами проведення НСРД?

- а) Забезпечення законності;
- б) Запобігання злочинам;
- в) Розкриття злочинів;
- г) Усі відповіді вірні.

7. Хто має право на прийняття рішення про проведення контролю за вчиненням злочину?

- а) Лише слідчі;
- б) Лише оперативні працівники;
- в) Слідчі та оперативні працівники;
- г) Лише прокурор.

8. Яка умова необхідна для проведення НСРД?

- а) Наявність кримінального провадження;
- б) Дозвіл прокурора;
- в) Згода особи, щодо якої проводиться дія;
- г) Всі відповіді не вірні.

9. Який вид контролю здійснює слідчий суддя?

- а) Прокурорський;
- б) Судовий;
- в) Громадський;

г) Відомчий.

10. Який принцип лежить в основі формування підстав для проведення НСРД?

- а) Відкритість;
- б) Гласність;
- в) Законність;
- г) Публічність.

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача 1: "Підготовка терористичного акту"

Ситуація:

До Служби безпеки України надійшла оперативна інформація про підготовку терористичного акту в одному з великих міст.

Інформація містила дані про можливих виконавців, місце та час вчинення теракту, але не містила конкретних доказів.

Слідчий СБУ, на підставі цієї інформації, вирішив розпочати проведення комплексу негласних слідчих (розшукових) дій, включаючи аудіо- та відеоконтроль осіб, які підозрюються у підготовці теракту.

Завдання:

1. Оцініть наявність підстав для проведення негласних слідчих (розшукових) дій у даній ситуації.
2. Які дії повинен вчинити слідчий СБУ для отримання дозволу на проведення НСРД?
3. Які особливості клопотання слідчого, прокурора слідчому судді про дозвіл на проведення НСРД в даній ситуації?
4. Які ризики пов'язані з проведенням НСРД на підставі оперативної інформації?
5. Як слідчому діяти в разі отримання інформації, яка спростовує первинну оперативну інформацію?
6. Розгляньте питання щодо взаємодії слідчих та оперативних підрозділів під час підготовки та проведення негласних слідчих (розшукових) дій в даній ситуації.

Практична ситуація-задача 2: "Корупційна схема в органах влади"

Ситуація:

До Національного антикорупційного бюро України надійшла заява про корупційну схему в одному з органів державної влади.

Заявник надав документи, які свідчать про можливе отримання хабарів посадовими особами.

Слідчий НАБУ, на підставі заяви та документів, вирішив розпочати проведення негласних слідчих (розшукових) дій, включаючи моніторинг банківських рахунків підозрюваних.

Тема 4. Правові засади проведення негласних слідчих (розшукових) дій

Запитання до теми

1. Аналіз норм Конституції України, що стосуються НСРД.
2. Порівняльний аналіз положень КПК України та Закону України "Про оперативно-розшукову діяльність".
3. Розгляд конкретних прикладів застосування підзаконних нормативних актів.
4. Аналіз судової практики щодо прокурорського нагляду за НСРД.
5. Розгляд конкретних прикладів судового контролю за НСРД.
6. Складання схеми правового регулювання НСРД.
7. Вирішення практичних ситуацій щодо правомірності проведення НСРД.
8. Розгляд питань щодо правового статусу осіб, які проводять НСРД.
9. Розгляд питань щодо використання результатів НСРД в суді.

Запитання для самоконтролю

1. Які основні нормативно-правові акти регулюють НСРД?
2. Які права мають слідчі та оперативні підрозділи при проведенні НСРД?
3. Які основні положення КПК України стосуються НСРД?
4. Які основні положення Закону України "Про оперативно-розшукову діяльність" стосуються НСРД?
5. Яка роль підзаконних нормативних актів у регулюванні НСРД?
6. Які повноваження прокурора при здійсненні нагляду за НСРД?
7. Які повноваження суду при здійсненні контролю за НСРД?
8. Які правові обмеження існують при проведенні НСРД?
9. Які наслідки порушення правових засад при проведенні НСРД?
10. Які міжнародні стандарти застосовуються при проведенні НСРД?

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача 1: "Використання результатів НСРД"

Ситуація: Під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій були отримані аудіозаписи розмов підозрюваних, які містять ознаки вчинення тяжкого злочину. Слідчий, отримавши ці записи, вирішив використати їх як докази у кримінальному провадженні. Адвокат підозрюваних заявив клопотання про визнання аудіозаписів недопустимими доказами, оскільки вони були отримані з порушенням порядку проведення НСРД. В судовому засіданні було встановлено, що при отриманні аудіозаписів були допущені незначні порушення процедури, які не вплинули на достовірність отриманої інформації.

Завдання:

Чи підлягають аудіозаписи визнанню недопустимими доказами?

Які критерії допустимості доказів, отриманих під час проведення НСРД?

Завдання:

Визначте, які саме негласні слідчі (розшукові) дії можна провести в даній ситуації, враховуючи специфіку підпільного виробництва та збуту фальсифікованих ліків.

Опишіть порядок отримання дозволу на проведення оперативної закупки, імітування обстановки злочину та негласного отримання зразків.

Розробіть план проведення оперативної закупки, враховуючи необхідність документування фактів продажу фальсифікованих ліків та встановлення каналів їх розповсюдження.

Як забезпечити безпеку учасників оперативної закупки, враховуючи ризик викриття та тиску з боку злочинців?

Як використовувати отримані зразки для порівняльного дослідження з метою доведення факту фальсифікації?

Як використати заздалегідь ідентифіковані (помічені) засоби, для доведення злочинної діяльності групи?

Під час проведення оперативних дій, було встановлено, що посадові особи, використовують рахунки, які оформлені на підставних осіб.

Завдання:

1. Оцініть наявність підстав для проведення негласних слідчих (розшукових) дій у даній ситуації.

2. Які дії повинен вчинити слідчий НАБУ для отримання дозволу на проведення моніторингу банківських рахунків?

3. Які особливості ухвали слідчого судді про дозвіл на проведення НСРД в даній ситуації?

4. Як слідчому діяти в разі виявлення фактів легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом?

5. Як використовувати інформацію, отриману під час моніторингу банківських рахунків, як доказ у суді?

6. Розгляньте питання щодо виключного права прокурора прийняти рішення щодо контролю за вчиненням злочину в цій ситуації.

Тема 6. Засоби, що використовуються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій

Вступ

Тема "Засоби, що використовуються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій" є надзвичайно актуальною в контексті сучасного кримінального процесу, оскільки ефективність розслідування значною мірою залежить від технічного оснащення та інформаційного забезпечення правоохоронних органів. У сучасному світі, де злочинність набуває все більш складних форм, застосування спеціальних засобів стає необхідним для виявлення та розслідування злочинів.

Вивчення засобів, що використовуються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій (НСРД), є критично важливим для майбутніх працівників системи кримінальної юстиції, оскільки дозволяє їм розуміти можливості та обмеження технічних засобів, а також забезпечувати законність їх застосування.

У рамках цієї теми ми розглянемо широкий спектр питань, пов'язаних з засобами, що використовуються під час проведення НСРД. Ми почнемо з аналізу поняття та видів засобів, що використовуються під час проведення НСРД, мети їх застосування та класифікації. Особливу увагу буде приділено аналізу оперативних обліків та мети їх застосування, суб'єктів збереження та аналітичного оброблення інформаційних масивів, особливостей створення, накопичення та використання оперативних обліків, видів обліків та напрямів їх використання під час проведення слідчих (розшукових) та НСРД, автоматизованих інформаційно-пошукових систем, картотек, оперативно-розшукових справ та інших документів оперативно-розшукового та довідкового призначення.

Ми також розглянемо оперативну техніку, оперативно-технічні засоби та напрями їх застосування при проведенні НСРД, класифікацію оперативно-технічних засобів, використання в слідчій та оперативно-розшуковій діяльності гласно і негласно фото, кіно і відео зйомки, магнітного запису, пошукових засобів, відео апаратури й оптичних приладів, засобів сигналізації та радіоприладів, ідентифікованих (помічених) або несправжніх (імітаційних) засобів при проведенні НСРД, виготовлення та використання спеціально виготовлених речей та документів, процесуальне оформлення виготовлення, утворення несправжніх (імітаційних) засобів для проведення конкретних НСРД, використання у процесі доказування несправжніх (імітаційних) засобів, що застосовуються під час проведення НСРД, застосування під час проведення НСРД службово-розшукових собак та ін. тварин.

Знання, отримані під час вивчення цієї теми, матимуть безпосереднє практичне значення для майбутньої професійної діяльності студентів, оскільки дозволять їм ефективно та законно застосовувати технічні засоби у розслідуванні складних кримінальних справ.

Тема 3. Інші види НСРД, не пов'язані з втручанням у приватне спілкування

Запитання до теми

1. Аналіз судової практики щодо обстеження публічно недоступних місць.
2. Розробка плану спостереження за конкретним об'єктом.
3. Моделювання ситуації контролю за вчиненням злочину.
4. Практичні аспекти проведення контрольованої поставки та оперативної закупки.
5. Розгляд конкретних прикладів виконання спеціального завдання.
6. Складання плану залучення особи до конфіденційного співробітництва.
7. Використання технічних засобів при проведенні НСРД: практичні вправи.
8. Розгляд критеріїв провокації вчинення злочину.
9. Розгляд питань щодо використання імітаційних засобів.

Запитання для самоконтролю

1. Які правові підстави для обстеження публічно недоступних місць?
2. Які тактичні прийоми використовуються при спостереженні?
3. Які форми контролю за вчиненням злочину ви знаєте?
4. Чим відрізняється контрольована поставка від оперативної закупки?
5. Які правові засади виконання спеціального завдання?
6. Як залучаються особи до конфіденційного співробітництва?
7. Які технічні засоби використовуються при проведенні НСРД?
8. Які критерії провокації вчинення злочину?
9. Які особливості негласного отримання зразків для порівняльного дослідження?
10. Які особливості використання імітаційних засобів?

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача: "Підпільне виробництво фальсифікованих ліків"

Ситуація: Слідчий відділ Національної поліції розслідує справу про підпільне виробництво та збут фальсифікованих лікарських засобів. Встановлено, що злочинна група використовує підпільні лабораторії та розповсюджує фальсифіковані ліки через мережу аптек та інтернет-магазинів. Слідчий вважає, що для документування фактів підпільного виробництва та збуту необхідно провести комплекс негласних слідчих (розшукових) дій, включаючи оперативну закупку, контроль за вчиненням злочину (імітування обстановки злочину), та негласне отримання зразків для порівняльного дослідження. Під час проведення оперативних дій, було встановлено, що злочинці використовують заздалегідь ідентифіковані (помічені) засоби, для маркування своєї продукції.

зашифровані месенджери та електронну пошту для спілкування та обміну інформацією, а також використовує кодові слова та фрази для приховування своїх злочинних намірів.

Завдання:

Визначте, які саме негласні слідчі (розшукові) дії можна провести в даній ситуації, враховуючи специфіку корупційних злочинів та використання посадовою особою засобів конспірації.

Опишіть порядок отримання дозволу на проведення аудіо- та відеоконтролю особи, а також накладення арешту на кореспонденцію.

Розробіть план проведення аудіо- та відеоконтролю особи, враховуючи необхідність документування фактів передачі хабарів та їх розміру.

Як забезпечити конфіденційність інформації, отриманої під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій, враховуючи ризик витоку інформації та впливу на хід розслідування?

Які особливості використання отриманих доказів у суді, враховуючи їх електронний характер та можливість шифрування?

Як використовувати отримані докази для запобігання корупції в органах державної влади та підвищення рівня довіри громадян до державних інституцій?

Таким чином, вивчення засобів, що використовуються під час проведення НСРД, є необхідною складовою професійної підготовки майбутніх юристів, сприяючи формуванню у них глибокого розуміння технічних можливостей та правових обмежень, необхідних для успішної роботи в системі кримінальної юстиції.

Основні запитання практичного заняття

1. Поняття та види засобів, що використовуються під час проведення НСРД.
2. Оперативні обліки та їх застосування.
3. Оперативна техніка: класифікація та напрями застосування.
4. Ідентифіковані (помічені) та несправжні (імітаційні) засоби.
5. Процесуальне оформлення виготовлення та використання несправжніх (імітаційних) засобів.
6. Використання службово-розшукових собак та інших тварин.
7. Інтегровані інформаційно-пошукові системи, картотеки, оперативно-розшукові справи.

Теми для есе та рефератів

1. Проблеми використання оперативних обліків у кримінальному провадженні.
2. Ефективність застосування оперативної техніки при проведенні НСРД.
3. Правові аспекти використання ідентифікованих (помічених) та несправжніх (імітаційних) засобів.
4. Етичні аспекти використання службово-розшукових собак та інших тварин.
5. Роль Інтегрованої інформаційно-пошукової системи ОВС України у розкритті злочинів.
6. Вплив технічного прогресу на засоби, що використовуються при проведенні НСРД.
7. Спеціальні технічні засоби для проведення окремих видів НСРД.

Тестові запитання

1. Який вид засобів використовується для фіксації інформації при проведенні НСРД?
 - а) Оперативні обліки;
 - б) Оперативна техніка;
 - в) Ідентифіковані засоби;
 - г) Службово-розшукові собаки.
2. Який вид засобів використовується для обліку осіб, які вчинили злочини?
 - а) Оперативні обліки;

- б) Оперативна техніка;
- в) Несправжні засоби;
- г) Службово-розшукові собаки.

3. Який вид засобів використовується для імітації обстановки злочину?

- а) Оперативні обліки;
- б) Оперативна техніка;
- в) Несправжні засоби;
- г) Службово-розшукові собаки.

4. Який вид засобів використовується для пошуку наркотичних речовин?

- а) Оперативні обліки;
- б) Оперативна техніка;
- в) Ідентифіковані засоби;
- г) Службово-розшукові собаки.

5. Який вид засобів використовується для маркування предметів при проведенні контрольованої закупки?

- а) Оперативні обліки;
- б) Оперативна техніка;
- в) Ідентифіковані засоби;
- г) Службово-розшукові собаки.

6. Яка мета використання оперативних обліків?

- а) Фіксація інформації;
- б) Облік осіб;
- в) Імітація обстановки;
- г) Пошук речовин.

7. Яка мета використання несправжніх засобів?

- а) Фіксація інформації;
- б) Облік осіб;
- в) Імітація обстановки;
- г) Пошук речовин.

8. Яка мета використання службово-розшукових собак?

- а) Фіксація інформації;
- б) Облік осіб;
- в) Імітація обстановки;
- г) Пошук речовин.

9. Який вид засобів використовується для збору інформації з електронних носіїв?

Тема 2. Негласні слідчі (розшукові) дії, пов'язані з втручанням у приватне спілкування

Запитання до теми

1. Аналіз судової практики щодо аудіо-, відеоконтролю особи.
2. Складання клопотання про накладення арешту на кореспонденцію.
3. Практичні аспекти зняття інформації з електронних комунікаційних мереж.
4. Розгляд конкретних ситуацій щодо зняття інформації з електронних інформаційних систем.
5. Складання протоколу фіксації результатів втручання у приватне спілкування.
6. Моделювання ситуації щодо використання тактичних прийомів при накладенні арешту на кореспонденцію.
7. Відмінності між зняттям інформації з електронних комунікаційних мереж та електронних інформаційних систем.
8. Розгляд етичних питань при проведенні НСРД з втручанням у приватне спілкування.
9. Розробка алгоритму дій при виявленні фактів незаконного втручання у приватне спілкування.

Запитання для самоконтролю

1. Що таке приватне спілкування?
2. Які основні засади втручання у приватне спілкування?
3. Які умови проведення аудіо-, відеоконтролю особи?
4. Який порядок накладення арешту на кореспонденцію?
5. Які підстави для зняття інформації з електронних комунікаційних мереж?
6. Які умови зняття інформації з електронних інформаційних систем?
7. Як фіксується інформація, отримана в результаті втручання?
8. Які правові обмеження існують при втручанні у приватне спілкування?
9. Хто дає дозвіл на втручання у приватне спілкування?
10. Які наслідки незаконного втручання у приватне спілкування?

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача 1: "Корупція в органах державної влади"

Ситуація: Слідчий відділ Державного бюро розслідувань розслідує справу про корупцію в органах державної влади. За оперативними даними, посадова особа систематично отримує хабарі за прийняття незаконних рішень. Слідчий вважає, що для документування фактів корупції необхідно провести негласні слідчі (розшукові) дії, пов'язані з аудіо- та відеоконтролем особи, а також накладенням арешту на кореспонденцію. Під час проведення оперативно-розшукових заходів було встановлено, що посадова особа використовує

Які етичні аспекти слід враховувати при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій у медичній установі?

Як забезпечити конфіденційність інформації, отриманої під час проведення НСРД?

- а) Оперативні обліки;
- б) Оперативна техніка;
- в) Ідентифіковані засоби;
- г) Службово-розшукові собаки.

10. Який принцип лежить в основі використання засобів при проведенні НСРД?

- а) Відкритість;
- б) Гласність;
- в) Законність;
- г) Публічність.

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача 1: "Фальшиві гроші"

Ситуація:

Слідчі органи розслідують справу про виготовлення та збут фальшивих грошей.

Під час розслідування встановлено, що злочинці використовують спеціальне обладнання та матеріали для виготовлення фальшивих купюр.

Для документування злочинної діяльності необхідно провести оперативну закупку фальшивих грошей.

Було прийнято рішення про використання ідентифікованих (помічених) засобів, для маркування фальшивих купюр.

Завдання:

1. Які технічні засоби можна використати для документування факту виготовлення та збуту фальшивих грошей?
2. Як правильно використовувати ідентифіковані (помічені) засоби при проведенні оперативної закупки?
3. Які процесуальні документи необхідно скласти для фіксації результатів оперативної закупки?
4. Як використовувати отримані докази в суді?
5. Як правильно організувати проведення оперативної закупки, щоб уникнути провокації злочину?
6. Розгляньте питання щодо використання у процесі доказування несправжніх (імітаційних) засобів, що застосовуються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Практична ситуація-задача 2: "Наркотичний трафік"

Ситуація:

Слідчі органи розслідують справу про міжнародний наркотичний трафік.

Під час розслідування встановлено, що наркотичні речовини перевозяться через кордон з використанням спеціально обладнаних схованок в автомобілях.

Для виявлення схованок необхідно використати службово-розшукових собак.

Також, було прийнято рішення про використання автоматизованих інформаційно-пошукових систем, для відстеження руху транспортних засобів.

Завдання:

1. Як правильно організувати використання службово-розшукових собак для виявлення схованок з наркотичними речовинами?
2. Які технічні засоби можна використати для документування факту перевезення наркотичних речовин?
3. Як використовувати автоматизовані інформаційно-пошукові системи, для відстеження руху транспортних засобів?
4. Які процесуальні документи необхідно скласти для фіксації результатів огляду автомобіля?
5. Як використовувати отримані докази в суді?
6. Розгляньте питання щодо змістовної характеристики Інтегрованої інформаційно-пошукової системи ОВС України.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Загальні положення про негласні слідчі (розшукові) дії

Запитання до теми

1. Охарактеризуйте поняття, правову природу та види НСРД.
2. Визначте суб'єктів, уповноважених на проведення НСРД.
3. Розгляньте конкретні підстави для проведення НСРД.
4. Проведіть порівняльний аналіз НСРД з оперативно-розшуковими та оперативно-технічними заходами.
5. Опишіть порядок отримання дозволу на проведення НСРД.
6. Охарактеризуйте особливості складання процесуальних документів при проведенні НСРД.
7. Розгляньте контроль за проведенням НСРД.
8. Розгляньте судову практику щодо НСРД.
9. Розгляньте ключові питання щодо використання результатів НСРД в суді.

Запитання для самоконтролю

1. Що таке НСРД?
2. Які види НСРД ви знаєте?
3. Хто є суб'єктами, уповноваженими на проведення НСРД?
4. Які загальні підстави для проведення НСРД?
5. Чим відрізняються НСРД від оперативно-розшукових та оперативно-технічних заходів?
6. Який порядок отримання дозволу на проведення НСРД?
7. Які процесуальні документи складаються при проведенні НСРД?
8. Хто здійснює контроль за проведенням НСРД?
9. Які строки проведення НСРД?
10. Які правоохоронні органи мають право проводити НСРД?

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача: "Корупція у медичній сфері"

Ситуація: Слідчий відділ Державного бюро розслідувань розслідує справу про корупцію в обласній клінічній лікарні. За оперативними даними, головний лікар лікарні систематично отримує хабарі за проведення складних операцій та надання медичних послуг. Слідчий вважає, що для документування фактів корупції необхідно провести комплекс негласних слідчих (розшукових) дій, включаючи аудіо- та відеоконтроль місця.

Завдання:

Визначте, які саме негласні слідчі (розшукові) дії можна провести в даній ситуації.

- б) Гласність;
- в) Достовірність;
- г) Публічність.

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять

Практична ситуація-задача 1: "Використання результатів аудіоконтролю в суді"

Ситуація:

Під час розслідування корупційного злочину було проведено аудіоконтроль розмов підозрюваного.

Отримані аудіозаписи містять прямі докази отримання хабаря.

Під час судового розгляду сторона захисту заявила клопотання про визнання аудіозаписів недопустимими доказами, посилаючись на порушення порядку проведення аудіоконтролю.

Під час судового розгляду встановлено, що слідчий не дотримався вимог щодо фіксації часу та місця проведення аудіоконтролю.

Завдання:

1. Чи є аудіозаписи допустимими доказами в даній ситуації?
2. Які вимоги до використання результатів аудіоконтролю в суді?
3. Які наслідки порушення порядку проведення аудіоконтролю?
4. Як суду діяти в даній ситуації?
5. Які права має сторона захисту?
6. Розгляньте питання, щодо вимог статті 256 КПК України «Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні».

Тема 7. Фіксація ходу та результатів негласних слідчих (розшукових) дій

Вступ

Тема "Фіксація ходу та результатів негласних слідчих (розшукових) дій" є надзвичайно важливою в контексті забезпечення законності та ефективності кримінального провадження. У сучасному світі, де злочинність набуває все більш складних та прихованих форм, негласні слідчі (розшукові) дії (НСРД) стають необхідним інструментом для виявлення та розслідування злочинів. Проте, їх застосування вимагає ретельного документування та фіксації, щоб забезпечити можливість використання отриманих результатів як доказів у суді.

Вивчення питань, пов'язаних з фіксацією ходу та результатів НСРД, є критично важливим для майбутніх працівників системи кримінальної юстиції, оскільки дозволяє їм розуміти вимоги до документування та використання результатів НСРД, а також забезпечувати законність своїх дій.

У рамках цієї теми ми розглянемо широкий спектр питань, пов'язаних з фіксацією ходу та результатів НСРД. Ми почнемо з аналізу поняття фіксації НСРД, мети фіксації, її правової основи та суб'єктів організації та проведення НСРД. Особливу увагу буде приділено аналізу загальних правил фіксації ходу та результатів НСРД, передбачених Кримінальним процесуальним кодексом України, а також алгоритму дій працівників правоохоронних органів під час фіксації НСРД.

Ми також розглянемо питання, пов'язані з дослідженням інформації, отриманої при застосуванні технічних засобів, поняттям та сутністю результатів НСРД, документами (їх копіями), які містять фактичні дані про злочинні діяння, об'єктами речового походження, рапортами уповноважених осіб, протоколами, поясненнями опитаних осіб, результатами перевірок за обліками, довідками про результати проведення оперативно-розшукових заходів.

Окрему увагу буде приділено документальному оформленню НСРД, включаючи протоколи про результати НСРД з відповідними додатками, структуру та вимоги до змісту протоколу НСРД, додатки до протоколу, а також заходам щодо збереження отриманих під час проведення НСРД речей і документів.

Знання, отримані під час вивчення цієї теми, матимуть безпосереднє практичне значення для майбутньої професійної діяльності студентів, оскільки дозволять їм ефективно та законно документувати та використовувати результати НСРД у розслідуванні складних кримінальних справ.

Таким чином, вивчення питань, пов'язаних з фіксацією ходу та результатів НСРД, є необхідною складовою професійної підготовки майбутніх юристів, сприяючи формуванню у них глибокого розуміння правових принципів та практичних навичок, необхідних для успішної роботи в системі кримінальної юстиції.

Основні запитання практичного заняття

1. Поняття та мета фіксації НСРД.
2. Правова основа фіксації НСРД.
3. Алгоритм дій працівників правоохоронних органів при фіксації НСРД.
4. Дослідження інформації, отриманої при застосуванні технічних засобів.
5. Документи, що містять результати НСРД.
6. Документальне оформлення НСРД: протоколи та додатки.
7. Заходи щодо збереження отриманих під час проведення НСРД речей і документів.

Теми для есе та рефератів

1. Проблеми фіксації НСРД в умовах використання сучасних технологій.
2. Допустимість доказів, отриманих в результаті НСРД.
3. Роль протоколу НСРД у кримінальному провадженні.
4. Ефективність заходів щодо збереження отриманих під час проведення НСРД речей і документів.
5. Вплив судової практики на формування вимог до фіксації НСРД.
6. Вплив технічного прогресу на фіксацію НСРД.
7. Міжнародні стандарти фіксації результатів негласних слідчих (розшукових) дій.

Тестові запитання

1. Який документ є основним при фіксації результатів НСРД?
 - а) Рапорт;
 - б) Протокол;
 - в) Довідка;
 - г) Пояснення.
2. Який вид доказів отримується в результаті фіксації НСРД?
 - а) Речові;
 - б) Показання свідків;
 - в) Документи;
 - г) Усі відповіді вірні.
3. Який принцип лежить в основі фіксації НСРД?
 - а) Гласність;
 - б) Законність;
 - в) Публічність;
 - г) Відкритість.
4. Який нормативно-правовий акт регулює порядок фіксації НСРД?
 - а) Закон України "Про оперативно-розшукову діяльність";
 - б) Кримінальний процесуальний кодекс України;

- б) Законність;
- в) Публічність;
- г) Відкритість.

4. Який документ є основним при використанні результатів НСРД?
 - а) Рапорт;
 - б) Протокол;
 - в) Довідка;
 - г) Пояснення.
5. Який вид доказів може бути використаний в результаті НСРД?
 - а) Речові;
 - б) Показання свідків;
 - в) Документи;
 - г) Усі відповіді вірні.
6. Яка мета використання результатів НСРД?
 - а) Забезпечення законності;
 - б) Запобігання злочинам;
 - в) Розкриття злочинів;
 - г) Усі відповіді вірні.
7. Хто має право на допит осіб, залучених до проведення НСРД?
 - а) Лише слідчі;
 - б) Лише оперативні працівники;
 - в) Слідчі та оперативні працівники;
 - г) Суд.
8. Яка умова необхідна для використання результатів НСРД як доказів?
 - а) Законність отримання;
 - б) Дозвіл прокурора;
 - в) Згода особи, щодо якої проводилась дія;
 - г) Всі відповіді не вірні.
9. Який вид інформації може бути використаний в результаті НСРД?
 - а) Аудіозаписи;
 - б) Відеозаписи;
 - в) Дані з електронних носіїв;
 - г) Усі відповіді вірні.
10. Який принцип лежить в основі допиту осіб, залучених до проведення НСРД?
 - а) Відкритість;

Основні запитання практичного заняття

1. Правові засади використання результатів НСРД у кримінальному судочинстві.
2. Використання протоколів щодо проведення НСРД під час досудового розслідування.
3. Суб'єкти використання результатів НСРД у кримінальному судочинстві.
4. Повноваження слідчого та прокурора щодо використання результатів НСРД.
5. Порядок використання результатів окремих НСРД.
6. Документальне оформлення НСРД та надання результатів слідчому, прокурору, суду.
7. Відкриття матеріалів, отриманих при проведенні НСРД.

Теми для есе та рефератів

1. Проблеми використання результатів НСРД у кримінальному судочинстві.
2. Допустимість доказів, отриманих в результаті НСРД.
3. Роль протоколу НСРД у кримінальному провадженні.
4. Ефективність відкриття матеріалів, отриманих при проведенні НСРД.
5. Вплив судової практики на формування правил використання результатів НСРД.
6. Вплив технічного прогресу на використання результатів НСРД.
7. Міжнародні стандарти використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій.

Тестові запитання

1. Який нормативно-правовий акт визначає порядок використання результатів НСРД?
 - а) Закон України "Про оперативно-розшукову діяльність";
 - б) Кримінальний процесуальний кодекс України;
 - в) Закон України "Про Національну поліцію";
 - г) Закон України "Про Службу безпеки України".
2. Хто має право на відкриття матеріалів, отриманих при проведенні НСРД?
 - а) Слідчий;
 - б) Прокурор;
 - в) Сторона захисту;
 - г) Усі відповіді вірні.
3. Який принцип лежить в основі використання результатів НСРД?
 - а) Гласність;

- в) Закон України "Про Національну поліцію";
- г) Закон України "Про Службу безпеки України".

5. Який вид додатків може додаватися до протоколу НСРД?
 - а) Аудіозаписи;
 - б) Відеозаписи;
 - в) Фотографії;
 - г) Усі відповіді вірні.

6. Яка мета фіксації НСРД?
 - а) Забезпечення законності;
 - б) Запобігання злочинам;
 - в) Розкриття злочинів;
 - г) Усі відповіді вірні.

7. Хто складає протокол НСРД?
 - а) Лише слідчі;
 - б) Лише оперативні працівники;
 - в) Слідчі та оперативні працівники;
 - г) Лише прокурор.

8. Яка умова необхідна для використання результатів НСРД як доказів?
 - а) Законність отримання;
 - б) Дозвіл прокурора;
 - в) Згода особи, щодо якої проводилась дія;
 - г) Всі відповіді не вірні.

9. Який вид інформації може бути отриманий при застосуванні технічних засобів?

- а) Аудіозаписи;
- б) Відеозаписи;
- в) Дані з електронних носіїв;
- г) Усі відповіді вірні.

10. Який принцип лежить в основі дослідження інформації, отриманої при застосуванні технічних засобів?

- а) Відкритість;
- б) Гласність;
- в) Достовірність;
- г) Публічність.

Практичні ситуації-задачі для обговорення під час занять
Практична ситуація-задача 1: "Аудіоконтроль у справі про корупцію"

Ситуація:

Під час розслідування корупційної схеми в органах державної влади було проведено аудіоконтроль розмов підозрюваного.

В результаті аудіоконтролю були отримані записи розмов, які містять ознаки отримання хабарів.

Слідчий склав протокол про результати аудіоконтролю, але не додав до нього стенограму розмов.

Адвокат підозрюваного заявив клопотання про визнання протоколу недопустимим доказом.

Завдання:

1. Які вимоги до фіксації результатів аудіоконтролю передбачені КПК України?
2. Чи є протокол, складений слідчим, допустимим доказом?
3. Які наслідки відсутності стенограми розмов?
4. Як слідчому виправити недоліки протоколу?
5. Які права має підозрюваний у даній ситуації?
6. Розгляньте питання, щодо структури та вимог до змісту протоколу негласної слідчої (розшукової дії).

Практична ситуація-задача 2: "Відеоспостереження у справі про розбій"

Ситуація:

Під час розслідування розбійного нападу було проведено відеоспостереження за місцем події.

В результаті відеоспостереження були отримані записи, на яких видно осіб, які вчинили напад.

Слідчий склав протокол про результати відеоспостереження, але не додав до нього копії відеозаписів.

В судовому засіданні виникли сумніви щодо достовірності відеозаписів.

Завдання:

1. Які вимоги до фіксації результатів відеоспостереження передбачені КПК України?
2. Чи є протокол, складений слідчим, допустимим доказом?
3. Які наслідки відсутності копій відеозаписів?
4. Як слідчому забезпечити достовірність відеозаписів?
5. Які права має потерпілий у даній ситуації?
6. Розгляньте питання, щодо заходів щодо збереження отриманих під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій речей і документів.

Тема 8. Використання під час кримінального провадження відомостей, отриманих у результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій

Вступ

Тема "Використання під час кримінального провадження відомостей, отриманих у результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій" є надзвичайно актуальною в умовах сучасного кримінального процесу. Ефективне розслідування складних злочинів, особливо тих, що мають ознаки організованої злочинності, часто неможливе без застосування негласних слідчих (розшукових) дій (НСРД). Проте, використання результатів таких дій вимагає чіткого правового регулювання, щоб забезпечити законність та обґрунтованість їх застосування в судовому процесі.

Вивчення питань, пов'язаних з використанням відомостей, отриманих у результаті проведення НСРД, є критично важливим для майбутніх працівників системи кримінальної юстиції, оскільки дозволяє їм розуміти вимоги до використання результатів НСРД у доказуванні, а також забезпечувати законність своїх дій.

У рамках цієї теми ми розглянемо широкий спектр питань, пов'язаних з використанням відомостей, отриманих у результаті проведення НСРД. Ми почнемо з аналізу правових засад використання результатів НСРД у кримінальному судочинстві, включаючи вимоги статті 256 Кримінального процесуального кодексу України "Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні".

Ми також розглянемо питання, пов'язані з використанням протоколів щодо проведення НСРД під час досудового розслідування, допитом осіб, які були залучені або проводили НСРД, як свідків, вимогами статті 257 КПК України "Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій в інших цілях або передання інформації", порядком передання інформації, одержаної внаслідок проведення НСРД, суб'єктами використання результатів НСРД у кримінальному судочинстві, повноваженнями слідчого та прокурора щодо використання результатів НСРД, порядком використання результатів окремих НСРД, наданням результатів НСРД слідчому, прокурору, суду, документальним оформленням НСРД, а також відкриттям матеріалів, отриманих при проведенні НСРД.

Знання, отримані під час вивчення цієї теми, матимуть безпосереднє практичне значення для майбутньої професійної діяльності студентів, оскільки дозволять їм ефективно та законно використовувати результати НСРД у розслідуванні складних кримінальних справ.

Таким чином, вивчення питань, пов'язаних з використанням відомостей, отриманих у результаті проведення НСРД, є необхідною складовою професійної підготовки майбутніх юристів, сприяючи формуванню у них глибокого розуміння правових принципів та практичних навичок, необхідних для успішної роботи в системі кримінальної юстиції.